

rega se se lira v zadnjih časih manj razvrednotila, kot v primerjavi z ostalih zahodnoevropskih valut. Zato bo tudi globalno razvrednotenje odslej dalje nekoliko nižje kot do sedaj. Izbrali so dolar za osrednje merilo razvrednotenja, ker ima Italiji največje devizne posle s svetom, ki se naslanja na dolar. Dosedaj znaša razvrednotenje v zadnjih tri leta pol letih v odnosu do dolarja 12,7 odst., v odnosu do valut gospodarstva

PO ČETRTKOVI IZVOLITVI SOCIALISTA COLJE ZA ŽUPANA

Skupno stališče federacij KPI in PSI o položaju v občini Devin-Nabrežina

Potrđitev «polne veljavnosti političnega in upravnega sporazuma» in posvetovanja za razširitev osnove leve občinske uprave

Tiskovna urada tržaških federacij KPI in PSI sta izdala sinotni naslednje uradno sporočilo: «Danes sta se na sedežu tržaške federacije PSI in KPI prisotni so bili tudi predstavniki socialistične in komunistične sekcije občine Devin-Nabrežina. Po tem ko so proučili rezultate prvih dveh sej občinskega sveta, sta obe delegaciji podprli polno veljavnost političnega programskega sporazuma, ki predstavlja edino možno osnovo, da se zagotovi v devinsko-nabrežinski občini izvoljena in demokratična uprava. Končno sta delegaciji sklenili, da se bosta ponovno sestali, po kratkem posvetovanju z drugimi demokratičnimi strankami, da se doseže v neposredni ali posredni obliki pozitiven prispevek za upravljanje te občine.»

V praksi to pomeni, da bo Srečko Colja, v svojstvu izvoljenega župana «s pridržkom», opravil posvetovanja s predstavniki Krščanske demokracije, PSDI in Slovenske skupnosti, da ugotovi, če so res pripravljeni podpreti levo upravo, ki bo temeljila na levo doseženem programu. Do teh posvetovanj je prišlo že včeraj in se bodo v raznih oblikah nadaljevala do ponedeljka, ko se bosta ponovno sestali, da se bosta po posvetovanju s tistimi tistimi oblikami naprednih strank in dokončno sklepali.

Iz tega pa tudi izhaja, da obstajajo različne možnosti. Vendar pa skoraj ni možno, da bi KD pristala na program in na ustvarjanje zavestnih socialistov in komunistov v devinsko - nabrežinski občini, in gre pri teh razgovorih v bistvu bolj za obliko opozicije. Svarnejši pa so razgovori s predstavniki socialdemokratov in Slovenske skupnosti, ker je v razpravi ne samo odnos teh dvih strank do kandidata za župana, temveč tudi njih obveznost do nadaljnjega dela občinske uprave. Uradno sporočilo v tej zvezi dopušča mnenje podpore «znotraj» odbora in tudi «zven» odbora v skladu z načelnimi izjavami, da je koalicija socialistov in komunistov v devinsko - nabrežinskem svetu «odprta».

Ponedeljkova seja občinskega sveta devinsko - nabrežinske občine bo torej nedvomno odločilna, čeprav je malo verjetno, da bo to tudi zadnja seja. Postopek sklicanja seje, podajanja ostavk in izvolitve je namreč tako zapleten, da zahteva mnogo časa. Predvideno je malo verjetno, da bi leva koalicija KPI in PSI pristala, da vodi občinsko upravo njen predstavnik, ki bi bil izvoljen z glasovi, ki niso njeni, pa za katerega koli kandidata bi šlo. To pa postavlja na dnevni red ostavko z zapletenim postopkom najprej formalne potrditve, sklicanja občinskega sveta (kar bi bilo v takem primeru ponovno v pristojnosti župana Legiša).

SKLEP VSEDRŽAVNE KOMISIJE

Tržaška luka v peticici najpomembnejših pristanišč

Od te kvalifikacije bo odvšen znesek državnega finansiranja za razvoj našega trgovskega pristanišča

Tržaško pristanišče je včeraj dosseglo pomembno zmago, ki bo prav gotovo veliko koristila pri vseh načrtovanih za razvoj naše luke: svetovalska komisija za vprašanja italijanskih pristanišč je namreč priznala samo petim lukam status »prvenstvene vsedržavne važnosti«. Priznanje so dobila Genova, Livorno, Neapelj, Benetke in Trst.

Vsodržavna komisija se je sestala včeraj na sedežu trgovinske zbornice v Benetkah in je po nalogu vlade preučila parlamentarne in vladne zakonske predloge za podporo razvoju pristanišč ter za upravljanje pristanišč samih. Vlado predlog predvideva razdelitev vseh italijanskih trgovinskih luk v tri kategorije: prvenstvene vsedržavne važnosti, državne ali deželne važnosti, deželne in krajevne važnosti. Pri klasifikaciji pristanišč je komisija upoštevala kvantitativne in kvalitativne značilnosti trgovinskega prometa skozi vsako luko, njen geografski položaj, deželne, državne in mednarodne povezave ter odstotek prometa za tuje in ter iz tujine. Ravno zadnji element je igral odločilno vlogo, da je tudi naša luka stopila v petico najpomembnejših italijanskih pristanišč.

Seveda priznanje ni samo moralnega značaja, čeprav je tudi pomembno zadoščenje za celotno tržaško skupnost, zlasti pa za vse pristaniške operaterje, od trgovcev in brodarjev do uprave pristaniške ustanove in do pristaniščnikov samih. Priznanje pa ima velik gospodarski pomen, saj bodo porazdelili »torto« državni prihodkov za pristanišča na podlagi lestvice pomembnosti pristanišč. Če bi bila naša luka odrezana od tega izrednega finansiranja ali pa če bi dobila samo neznamenit delež »torte«, bi našemu pristanišču odklenila še tiste sicer omejene možnosti razvoja, ki so se odprle po rešitvi sušnega vprašanja.

Ravno v strahu, da ne bi priznali Trsta med najpomembnejša italijanska pristanišča, so deželni krogi predlagali, naj bi tržaško luko opredelili kot izjemno luko, ki ima zgolj mednarodni pomen, vendar je na tem področju najvažnejša italijanska luka, ker donosa velike količine tuje valute. Na tak način so upali, da bodo lahko izdružili najbolj pomembne tržaške luke iz skupnice najbolj pomembnih pristanišč. Na srečo pa je

vsedržavna komisija resno preučila pomen vseh pristanišč, ne glede na kampanilistične pritiske, in vključila Trst med najpomembnejše luke. Torej našemu pristanišču se odprta pozitivne perspektive: z odlokom, da mora tudi petoletna družba Siot plačevati davek na raztovorjeno nafto, se bo v blagajne pristaniške ustanove steklo več milijard lir na leto. Z znanim državnim prispevkom pa bo omogočeno finansiranje vseh javnih del, ki so potrebna za naše pristanišče: od avtocestnih priključkov do obnovitve mehaniziranih sredstev, od krožne železnice do zidanega doka. Seveda pa je vse odvisno, ali bodo z državnimi prispevki zadostno pohiteli, da ne bo naša luka ... utonila.

Zgoniški župan včeraj zaprejel

Zgoniški župan Josip Guštin, ki bo že tretje mandatno dobo zaporedno opravljal to najvišjo občinsko javno upravno funkcijo, je včeraj zaprejel pred tržaškim prefektom Di Lorenzom. Vlado komisar se je po opravljeni formalnosti zadržal na vladnostnem razgovoru z Guštinom, ki mu je ob tej priložnosti nanizal nekaj perečih problemov zgoniške občine, ki bi jih lahko s posredovanjem pristojnih oblasti čimprej rešili.

HIPODROM NA MONTEBELLO OB 20.30

V Trst se vrača «glasnik» italijanskih konjskih dirk ALBERTO GIUBILO, da bi predstavil

DANES, 2. 8.:

JUTRI, 3. 8.:

NAVZOČE BODO:

DIANA SALVADOR, uradna italijanska kandidatka za naslov svetovne lepote ter umetnici AURORA BANFI in ADRIANA INNOCENTI in morda še kaka druga vidna osebnost

IZKAZNICE ZA 2 VECERA PO IZREDNI CENI 1.500 LIR

OB UDELEŽBI ŠTEVILNIH PREDSTAVNIKOV OBLASTI

Na Trgu Stare mitnice odprt nov market Delavskih zadrug

V njem je na prodaj 4.500 artiklov

Predstavniki oblasti na otvoritvi novega marketa DZ

ZADNJA SEJA POKRAJINSKEGA SVETA V TEM RAZDOBJU

Pokrajina bo izplačevala svojim uslužbencem 90 odstotkov po pogodbi dogovorjenih prejemkov

Odločna resolucija demokratičnih skupin o kritičnem finančnem stanju krajevnih ustanov

Sinotna seja tržaškega pokrajinskega sveta je bila posvečena sklepu o izplačilu 90 odstotnih prejemkov pokrajinskim uslužbencem po novi delovni pogodbi. Zadeva se vleče že dalj časa in so sindikati ter krajevne uprave že podpisale novo delovno pogodbo, ki pa je niso mogli izvesti predvsem zaradi zaprek, ki jih postavljajo uradi v Rimu. Sedaj so na osnovi dogovora vseh demokratičnih skupin pokrajinskega sveta in sindikalnih organizacij sklenili, da bodo pričeli izvajati novo delovno pogodbo, vendar v višini 90 odstotkov, kar je vsota dosedanja akcijacija 20 tisoč lir na mesec.

Obdobjem za osebe Vinciguerra in nato predstavniki vseh strank, ki so posegli v diskusijo, so pričali, da je to skrajni upor pokrajine, ki je ostala »brez nadzora«. Zato so tudi sestavili enotno resolucijo, v kateri obravnavajo kritični finančni položaj vseh krajevnih ustanov.

V resoluciji pokrajinski svet ugotavlja dramatičen finančni položaj, ki teži vse krajevne uprave in ki grozi, da se bo njih delovanje paraliziralo. V izredno težkem položaju je tudi tržaška pokrajina, ki je brez razpoložljivih sredstev. V resoluciji se nadalje sklicuje na že večkrat sprejeta stališča in še posebej na skupno zasedanje vseh občinskih in pokrajinskih svetovalec tržaških pokrajin, ki je bilo v dvorani občinskega sveta 12. novembra lanskega leta, kot tudi na stališča Zveze italijanskih občin ter Zveze italijanskih pokrajin.

Soglasno so ugotovili, da je treba izpolniti obveze, ki izhajajo iz nove delovne pogodbe, podpisane s sindikalnimi organizacijami, ki predvideva izboljšanje plač in preureditev uprave. Osrednja komisija za krajevne finance pa ni odobrla sklepe finančnega značaja, zaradi česar pokrajina ne more najeti posojil, da bi krila naraščanje deficita, do katerega bo prišlo zaradi višjih izplačil svojim uslužbencem.

Financi položaj je torej izredno težaven in zaradi tega se v resoluciji zahteva ukinitve birokratskih nadzorov mehanizmov in nove zakone, ki naj uredijo zapleteno vprašanje krajevnih financ. Pokrajina bo podpisala sporazumov z drugimi krajevnimi upravami, političnimi silami ustavnega loka in sindikalnimi federacijami CGIL, CISL in UIL, da se enotno nastopi pri deželnih in osrednjih oblasteh zato, da se reši položaj. Krajevne uprave morajo nadaljevati z delom in morajo sprejeti vrsto ukrepov, zato da se obnovi gospodarska dejavnost v državi.

Resolucijo so podpisali načelniki skupin občinskega sveta: Locchi za KD, Panizon za KPI, Volk za PSI, Devescovi za PSDI, Foscarini za PRI, Marchesich za MIT, Brezigar za Slovensko skupnost in Pamparin za PLI. Za sklep o zvišanju prejemkov uslužbencem in za resolucijo so glasovali vsi svetovalci ustavnega loka, mislovci pa so se pri obeh

sklepih vzdržali. Pokrajinski svet se bo ponovno sestel septembra.

Več prometnih nesreč brez hujših posledic

Včeraj je bila v mestu vrsta prometnih nesreč, sicer pa ni bilo hujših posledic. Najhuje je se ranih 18-letni dijak Maurizio Miani iz UL. S. Giacomo in Monte 8, ki si je pri trčenju z motorjem v avto zlomil levo nogo in se pobil po glavi. Pojila sta se po UL Cumano 31 motorju vrste morini 125, na zadnjem sedežu pa je sedel njegov 18-letni prijatelj Mauro Urli iz UL. Boito 8. Nenadoma je mladi motociklist zavil proti sredini ceste, da je v motor trčil 850, v katerem se je peljal 26-letni Radomiro Bencic iz UL. Madonna del Mare 12. Seveda sta jo pri trčenju izklopila mladi motociklista in zlasti Miani, ki si je zlomil nogo in se bo moral zdraviti vsaj dva meseca.

Deset dni pa se bo moral zdraviti 23-letni Lucio Drigo iz Mij, UL. S. Cristoforo 83. S svojim minijem se je peljal po UL. Flavio, ko ni opazil, da je pred njim avtoбус proge šte. 20 zavrl, ker je voznik, 42-letni Giovanni Ruzzier iz UL. E. Elia zavil na postajališče. Pri trčenju je zelo poškodoval minij.

USPEŠNA PREISKAVA FINANČNE STRAŽE

Pri Devinu lisice na zapestja treh mladih razpečevalcev hašiša

Laznemu hippyju - financarju so izročili 832 gr hašiša

Finančna straža je zadala se en udearec razpečevalcem mamili, in sicer tistemu podtalnemu toku razpečevalca na drobno, ki je prav tako nevaren, kot veliko mednarodno razpečevalce ogromnih količin mamili.

Znana je namreč, da se mamilo od večjih razpečevalcev porazdeli na razne manjše, ki so pravi posredovalci »preprovanih« razpečevalcev. Vendar, komaj je 23-letni Fernando Perolo po rodu iz Padove izročil finančarju zavojček hašiša, skrbno zavitega v papir, so z vseh strani prišli finančarji Perola so takoj ujeli in mu nadeli lisice, medtem ko sta se njegova pajdaša, 26-letni Gianantonio Pozzi iz Padove in 19-letni Antonio Casaril iz Benetk, pogrnala v beg. A nista šla daleč, saj so ju nekaj desetnih metrov stran čakali drugi finančarji, ki so ju ujeli in vse tri so odpeljali v koronjske zapore, na razpolago namestniku državnega pravdnika dr. Brenčiku.

Preiskava se vsekakor še ni zaključila. Finančarji namreč skušajo popolnoma izkoreniniti organizacijo prekupečevalcev in razpečevalcev mamila.

Ko so pred časom na poveljstvo finančne straže izvedli o prekupečevalcu mamil med Benetkami in Trstom, so uvedli preiskavo tako, da se je mlajši finančar, seveda v civilu in nekoliko neobit, približal raznim skupinam hippijev in sploh krogom, kjer sumijo, da se pretaka drobnih krogov mamila. V krajšem času je tako stopil v stik s skupinico

iz Benetk. Ponudili so mu nakup večje količine mamila. Dodelni se je, da se bodo srečali v popoldanskih urah pri Devinu, in do srečanja je res tudi prišlo.

Vendar, komaj je 23-letni Fernando Perolo po rodu iz Padove izročil finančarju zavojček hašiša, skrbno zavitega v papir, so z vseh strani prišli finančarji Perola so takoj ujeli in mu nadeli lisice, medtem ko sta se njegova pajdaša, 26-letni Gianantonio Pozzi iz Padove in 19-letni Antonio Casaril iz Benetk, pogrnala v beg. A nista šla daleč, saj so ju nekaj desetnih metrov stran čakali drugi finančarji, ki so ju ujeli in vse tri so odpeljali v koronjske zapore, na razpolago namestniku državnega pravdnika dr. Brenčiku.

Preiskava se vsekakor še ni zaključila. Finančarji namreč skušajo popolnoma izkoreniniti organizacijo prekupečevalcev in razpečevalcev mamila.

Našem delovnemu tovarišu Rafku Vitezu je žena povila krepko hčerko

DARJO

Srečnima staršema iskreno čestitajo uslužbenici ZTT in uredništvo ter uprava Primorskega dnevnika.

V zakon stopita danes naš delovni kolega

BOJAN BREZIGAR in VIVIJANA LUXA

Vso srečo jima želi kolektiv Primorskega dnevnika.

Danes se poročita

BOJAN BREZIGAR in VIVIJANA LUXA

Srečnima paru iskreno čestitata SPD Igo Gruđen in SD Sokol.

Rojstva in smrti

DNE 1. avgusta 1975 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 2 leti stari Sandro Scarazzato, 83-letni Alfonso Krischan, 73-letni Giovanni Ziberna, 64-letni anglo Gregor, 78-letni Nicola Dorri vd. Marin, 63-letni Angelo Muzzini, 68-letni Manlio Malabotta, 66-letna Evelina Adam por. Scala, 79-letna Marija Rebuta vd. Ostroška, 89-letna Giuseppina Manzetti vd. Pamparin, 68-letni Giuseppe Gombani in 61-letni Pietro De Zan.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (Od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All'Inga, UL. Gimnastica 6; Chiari-Crotti, UL. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (Od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, UL. dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar 669,50
Funt sterling 1450,-
Švicarski frank 246,75
Francoski frank 153,-
Nemška marka 258,10
Avstrijski šiling 36,65
Dinar: debeli 36,50
drobni 36,50

MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 31. julija nas je za vedno zapustila naša draga

MARIJA vd. OSTROUŠKA

Pogreb bo danes, 2. avgusta, ob 17. uri iz cerkve na pokopališču na Proseku.

Zalujoci: hči Olga, sin Zvonko, snaha Meri, vnuki Ciril, Aleksej, Vilma in Nello, mala Samantha ter drugi sorodniki

Zagradec, 2. avgusta 1975

Zalovanju se pridružujejo sestra Ida z družino, Jelka z družino in brat Pepi z družino.

Pogrebno podjetje, UL. Zonta 3

Drevi na Gradu «Topo Gigio con voi»

Drevi bo na Gradu predstava «Topo Gigio con voi». Na odru se bodo pojavili poleg »slavnega« Topo Gigia, tudi »Mago Zurlin«, Maria Perego, »Richetto«, Cristina Misciano, večje število članov in ansambel »Lo Zecchino d'oro«. Na spektaklu, ki je prvenstveno namenjen otrokom, bo selekcija malih pevcev za končno glasbeno prireditev »Zecchino d'oro«, ki bo v Bologni. Točnejši program: od 15. do 18. ure bo pevka avdicija, kjer bodo izbrali dvanajst najboljših mladih pevcev; vstop je prost za tekmovalca in enega spremljevalca. Ob 19. uri pa se bo začel pravi program, kjer bodo nastopali vsi že omenjeni igralci.

Prodaja vstopnic v osrednji prodajalni Pasaže Protti (tel. 36372).

MLADINA IZ PREBENEGA priredi

TRADICIONALNO ŠAGRO s proslavo 30. obletnice osvoboditve

DANES, 2. avgusta ob 15.00 — Otvoritev kioskov ob 20.30 — Ples

JUTRI, 3. avgusta ob 15.00 — Otvoritev kioskov ob 18.00 — Slovensost ob spomeniku padlim

PONEDELJEK, 4. avgusta ob 15.00 — Otvoritev kioskov ob 20.30 — Ples

Delovali bodo dobro založeni kioski s piščinami, domačim vinom in specialitetami na žaru.

Vse tri večere bo igral ansambel »Supergroup«.

Razna obvestila

Slovensko dobrodelno društvo obvešča, da bo odhod deklic v ponedeljek, 4. avgusta. Te naj bodo na sedežu društva v UL. Machiavelli ob 15.30.

Vodstvo Tržaškega partizanskega pevskega zbora obvešča pevce in članke orkestra, da se morajo zbrati eno uro pred nastopom na prireditvenem prostoru v Lipici. Koncert se prične ob 20. uri po jugoslovanskem času.

V primeru slabega vremena bo koncert v hotelu »Maestoso«.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 2. avgusta BOJAN

Sonce vzide ob 4.49 in zatone ob 19.33 — Dolžina dneva 14.44 — Luna vzide ob 6.00 in zatone ob 15.07.

Jutri, NEDELJA, 3. avgusta LIDIJA

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 27,3 najnižja 20,1, ob 19. uri 26,2 stopinje, zračni tlak 1017,6 rahlo pada, brezvetrie, vlaga 69 odstotka, nebo 6/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

DNE 1. avgusta 1975 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 2 leti stari Sandro Scarazzato, 83-letni Alfonso Krischan, 73-letni Giovanni Ziberna, 64-letni anglo Gregor, 78-letni Nicola Dorri vd. Marin, 63-letni Angelo Muzzini, 68-letni Manlio Malabotta, 66-letna Evelina Adam por. Scala, 79-letna Marija Rebuta vd. Ostroška, 89-letna Giuseppina Manzetti vd. Pamparin, 68-letni Giuseppe Gombani in 61-letni Pietro De Zan.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (Od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All'Inga, UL. Gimnastica 6; Chiari-Crotti, UL. Tor S. Piero 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (Od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, UL. dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar 669,50
Funt sterling 1450,-
Švicarski frank 246,75
Francoski frank 153,-
Nemška marka 258,10
Avstrijski šiling 36,65
Dinar: debeli 36,50
drobni 36,50

MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 31. julija nas je za vedno zapustila naša draga

MARIJA vd. OSTROUŠKA

Pogreb bo danes, 2. avgusta, ob 17. uri iz cerkve na pokopališču na Proseku.

Zalujoci: hči Olga, sin Zvonko, snaha Meri, vnuki Ciril, Aleksej, Vilma in Nello, mala Samantha ter drugi sorodniki

Zagradec, 2. avgusta 1975

Zalovanju se pridružujejo sestra Ida z družino, Jelka z družino in brat Pepi z družino.

Pogrebno podjetje, UL. Zonta 3

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljskega »A. M. Slomšek« in priključne vzgojiteljske šole sporoča, da bo popravni izpiti začnejo 2. septembra s pisnimi nalogi iz slovenščine, in sicer po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski.

Gledališča

Šesti festival opere v gledališču Rossetti

Danes, 2. avgusta, in jutri 3. avgusta, bodo ponovili italijansko opero »Dezela vzončkov«.

Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni, Pasaže Protti 2, tel. 36372.

GRAD SV. JUSTA — Danes 2. avgusta, z začetkom ob 19. uri, glasbena predstava »Topo Gigio con voi«, selekcija za mlade pevce za »Zecchino d'oro«. Poleg »Topo Gigia« bodo nastopili »Mago Zurlin«, »Richetto«, Cristina Misciano in članovi. Informacije in prodaja vstopnic v osrednji prodajalni galerije Protti (tel. 36372).

Kino

MIRAMORSKI PARK - LUCI IN ZVOKI — Predstavi: ob 21.30 in 22.45 »Česarski sen v Miramaru« (v italijanski).

Ariston 21.30 »Corruzione al palazzo di giustizia«. Barvni film. Igrata Franco Nero in Gabriele Ferzetti.

Grattacielo 16.00 »Il fantasma del palcoscenico«. Barvni film, nagrajen na Festivalu znanstveno-fantastičnih filmov v Avoriazu 1975. Preposvedo mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.00 »Lo schiaffo«. Barvni film, v katerem igra Lino Ventura in Annie Girardot.

Nazionale 16.00 »Impiccato più in alto«. Barvni film za vse.

Fenice Zaprto zaradi počitnic. Eden 16.30 »La tentazione e il peccato«. Barvni film. Preposvedo mladini pod 14. letom.

Ritz 17.00 »I lunghi giorni delle aquile«. Barvni film. Igrajo Michael Caine, Cuvd Jurgens, Laurence Olivier in drugi.

Aurora 16.30 Zakenja se revija film »... kot Hitchcock...«. Barvni film. Preposvedo mladini pod 14. letom.

Capitol 16.30 »Fatevi vivi, la polizia non interverrà«. Barvni film za vse.

Cratello 16.30 »4 piedi nudi nel parco«. Barvni film. Igrata Robert Redford in Jane Fonda.

Impero Zaprto zaradi počitnic. Flodrammatico 16.30 »Donna sposata cerca giovane superdotato«. Barvni film. Preposvedo mladini pod 18. letom.

Moderno Zaprto zaradi počitnic. Ideale 16.30

PETROLEJSKA KRIZA JE POVZROČILA VRSTO KRIZ

Tankerska kriza pelje v ladjedelniško krizo

Brodarji v mnogih primerih delajo z izgubo - Veliko tankerjev »počiva«
Nekateri manjši brodarji so »odpovedali« - Močnejši odpovedujejo naročila

Petrolejska kriza je sprožila ver-
zižno reakcijo, tako se govori o
celi vrsti kriz, ki pa so vse eko-
nomskega značaja. Petrolejska kri-
za je potegnila za seboj v težave
kemijsko, avtomobilsko, ladjedel-
niško industrijo in še marsikaj. Da-
nes bomo govorili o tankerski krizi.

Da začetka nafte oziroma ener-
getske krize, in še posebej v letih
1972 in 1973 je svet doživljal izre-
den ekonomski polet. Res je, da
je bilo vse to bogastvo in blago-
stanje brez trdnih temeljev, toda
privilegirani bogati svet se je
kar kopal v bogastvu. V tem bo-
gastvu je imela velika beseda prav
nafta. Združene države na primer,
ki imajo veliko vrelce doma. Hkra-
ti pa najmočnejšo motorizacijo na
svetu in seveda najmočnejšo indu-
strijo, so uvažale iz vseh koncev
in krajev ceneno nafto. Podobno
so počeli v Franciji, v Veliki Bri-
tániji, v Zahodni Nemčiji, v Italiji,
da ne govorimo o Japoncih, ki do-
ma nima prav nič. Da bi mogli
zadostiti vsem tem potrebam in
zahtevam, so ladjedelnice delale
s polno paro in z gredljiv so drsele
v morje druga za drugo večno
večje petrolejske ladje, katerih ni-
silnost se je blizala že pol mili-
onov ton. Na Japonskem so go-
vorili celo o 750.000 tonah in o mili-
onskem tankerju. Konjunktura je bila
tolikšna, da so v dveh letih naročili
tankerjev za skupno 130 milijonov
ton. Samo v letu 1973 je bilo na-
ročenih za 111 milijonov ton tan-
kerjev.

Ladjarji so imeli tedaj čletino.
Služili so toliko, da niso več vedeli
kaj z denarjem. Za prevoz ene
tone nafte iz Perzijskega zaliva v
Evropo je bilo treba plačati od 25
do 35 dolarjev, v razmerju pač
kolikšnih je bil tanker. V takšnih
razmerah so se brodarji spuščali
iz spekulacije in tvegane posle in
upoveda se je tedaj tudi praksa iz-
posojanja tankerjev, saj so vsi nu-
dili veliko denarja, da so le prišli
do prevoznih zmogljivosti.

Toda prišlo je do krize in cena
nafta je poskočila. Pa je ne enkrat,
štrikarje. V svetu, tudi v bogatem
svetu so začeli z varčevanjem in
kriza je zajela tudi ladjarje. Morala
se naprejši ali najpolj njih. Ladja-
re je kriza prizadela na dva na-
čina: najprej zato, ker se je po-
rabla tankerjev zmanjšala, nato
pa zato, ker so se prevozniki stroški
kreplek zvišali. Prevozniki stroški
so se tako povečali, da so bili
brodarji prisiljeni delati celo z
izgubo. Tanker z nosilnostjo 70.000
ton je za relacijo Evropa - Perzijski
zaliv - Evropa pred povisa-
njem cene nafte imel približno
58.000 dolarjev stroškov. Sedaj
znašajo ti stroški 35.000 dolarjev.
Da bi svojih zmogljivih ladij ne
pustili rjaveti v brezdrevju, so bro-
darji pristali na vznožju, ki je
komaj krila stroške. Lani konec
leta je relacija Evropa - Perzijski
zaliv - Evropa veljala za 200.000
ton tovara 700.000 dolarjev. Toda
le za gorivo je moral brodar po-
trošiti 580.000 dolarjev. Če k temu
dodamo pristavne stroške, fiksne
stroške vzdrževanja ladje 7.800 do-
larjev na dan, je brodar zares
delal z izgubo.

Podobno se je dogajalo tudi
tistim brodarjem, ki so svoje tan-
kerje dali v najem. Tanker z
200.000 tonami nosilnosti je nekoč
dajal po 5 dolarjev mesečno za
tono. To je bilo do pred tremi
lety. Lani pa so lastniki tankerjev
bili zadovoljni, če so dobili po en
dolar na tono na mesec.

Brodarji so torej prišli v slepo
ulico. Na svetu je veliko, zelo ve-
liko tankerjev, ki nimajo dela.
In razmere se iz meseca v mesec
slabšajo. So tankerji, ki so se ved-
no »v službi« in ki čakajo tudi po
dva meseca na tovar. Posebno ve-
lja to za večje tankerje, za tiste
od 200 do 300 tisoč ton. Prišlo je
namreč do neskladja med porabo
tekocih goriv in razpoložljivimi
prevoznimi sredstvi. Štirje največ-
ji zahodni porabniki nafte, in si-
cer ZDA, Velika Britanija, Zvezna
republika Nemčija in Francija so
v lanskem letu potrošili okoli ene
milijardo 145 milijonov ton tekocih
goriv, kar je za obilnih 61 milijonov
ton manj kot leto prej. Letos se
bo verjetno poraba še skrcila.
Tankerska flota pa se je v istem
času še povečala in to za nič manj
kaj za 45 milijonov ton nosilnosti
in dosegla skupno nosilnost že
obilnih 253 milijonov ton. Pred me-
secem dni so iz neke japonske la-
djedelnice potisnili v morje največ-
ji tanker na svetu, tanker, ki ima
nad 450.000 ton nosilnosti. Zaradi
mirnejše plovbe so vanj natočili
100.000 ton morske vode in ga od-
peljali v neki zaliv, kjer bo obče-
pel, dokler ga ne bodo začeli po-
novno razstavljati na kose, kajti
enajvečji tanker se je rodil ob
nepravem času.

Ceprav ni Claus Dibiasi

(Foto M. Magajna)

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne
bojte se prihodnjih dni, ker bo
šlo vse dobro. Neka antipatija
bi vas znala spraviti v slabo voljo.
BIK (od 21.4. do 20.5.) Vse bo
šlo po načrtih, toda zaslužke bo
neznaten. Dogodki vas bodo pri-
peljali v prijetno družbo.
DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.)
Nekdo vam bo napravil krivico,
ki jo boste morali prenesti brez
ugovarjanja. Ne bodite ljubo-
sumni.
RAK (od 22.6. do 22.7.) Prehodni
nesporazumi s poslovnimi tovariši.

Neko novo prijateljstvo, morda
ljubezen.
LEV (od 23.7. do 22.8.) Vse
vaše pobude se bodo uresničile.
V družini pa ne bo šlo vse tako
enostavno.
DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nič
kaj lepi obeti v poslovnem živ-
ljenju, toda motnje bodočasne.
Ne zaupajte komaj spoznani osebi.
TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.)
Ne prevzemajte novih obveznosti,
ko ste že v finančnih težavah.
Navdušenje v novi družbi.
SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.)

Ko imate opravka z novimi sode-
lavci, bodite previdni. Novi družin-
ski načrti.
STRELEC (od 22.1. do 20.12.)
Tespno se držite sprejetih obvez-
nosti. Uspehi v najintimnejših
željah.
KOZOROG (od 21.12. do 20.1.)
Vsako delo zahteva svoj čas, zato
se ne lotite dveh hkrati. Nove
inicijative družinskega značaja.
VODNAR (od 21.1. do 19.2.)
Vaša intuicija vas bo pripeljala
do cilja. V čustvenih odnosih bo
prišlo do neravnotežja.
RIBI (od 20.2. do 20.3.) Česar
koli se boste lotili, vse vam bo
šlo prav. Ne spuščajte se v pre-
pire.

TUDI NA ANGLEŠKEM IMAJO S TEM TEŽAVE

Zadeva zakonske razveze gledana z ekonomske plati

Ženska, ki je že dobro zaščitena, bo dobila še večje varstvo - Na
Angleškem imajo na leto okoli 100 tisoč razporok: vsak četrti zakon

Pri nas smo pred časom vsaj
deloma rešili vprašanje zakonske
razveze z novim zakonom, o ka-
terem je bilo tudi po sprejetju
v parlamentu še veliko govora.
Nato je bil na vrsto tako ime-
novani družinski zakon, ki prav
tako že sedaj vzbuja veliko po-
lemik in ki jih vzbujal še več.
Če bi ne bili prišli na vrsto drugi
še bolj aktualni problemi. Toda
le mi, ki smo v precejšnjem
zaostanku za drugimi, tudi drugod
po svetu se ubadajo z odnosi med
možem in ženo in s problemi, ki
iz tega nastajajo. Zanimivo je glede
tega stanje na Angleškem. Lon-
donski »PWF« je v zvezi s tem
zapisal:

V zadnjih petih letih podražitev
ni zajela le življenjske stroške,
pač pa tudi ceno ljubezni, posebno
velja to za soprogo, za moža.
Angli, ki sklene, da se bo od žene
ločil in se ponovno oženil z neko
drugo žensko, je glede imovine gle-
de premoženja precej na slabšem
položaju od svoje žene. In tega
na Angleškem ni malo. V Veliki
Britaniji se vsako leto loči pri-
bližno 100.000 zakonskih parov,

to se pravi vsak četrti kajti vsa-
ko leto zabeležijo okoli 400 tisoč
porok. Stroški za razpoko od
leta 1970 niso kdove kako narasli.
Za razpoko zakonca potrošita o-
koli 150 funtov sterlingov, (kar
je približno 225.000 lir) ki jih
morata kriti mož in žena. Vse
drugače je z razdelitvijo premo-
ženja. Zakon iz leta 1970, ki ure-
juje probleme zakona in lastni-
štva oziroma premoženja zakon-
cev, težko prizadeva moža, ker
pri razpoki žena dobi tisto, kar
se smatra največji del skupnega
premoženja namreč — družinski
dom.

Žena ima pravico na del hiše,
na del doma, pa čeprav finančno
ni sodelovala pri nakupu in pri
opremljenosti in ne gleda na čigavo
ime je hiša zapisana, registrirana.
Tudi če žena zapusti moža, ima
pravico na del stanovanja, na del
doma, kajti po zakonu iz 1970, le-
ta ni za razpoko kriv nikoli
ne eden ne drugi zakonski tovariš.
Posebna komisija prav sedaj
razpravlja o spremembah v zak-
nu iz 1970. leta. To pa ne morda
zato, da bi pomagala možem,

ki se smatrajo, da so z zakonom
oškodovani, pač pa nasprotno, da
pomaga ženam. Proučuje se mož-
nost, da bi premoženje obeh za-
koncev že koj ob poroki avtomati-
čno postalo skupna last. Pravniki
bi ta zakonski predlog rade volje
sprejeli, ker dosedanj zakon ni
dovolj jasen in se da tolmačiti
na različne načine. Če namreč
zahtevajo za razpoko ne obrav-
nava in reši sodišče, morajo od-
vetniki doseči rešitev na najbolj
preprost, na miroljuben način, v
sporazumu pač med zakoncem.
Če pa zadevo rešuje sodišče, od-
vetniki ne morejo nikoli svojemu
klijentu zagotoviti, kako se bo
zadeva razvila, kajti vse je od-
visno od ocene in sklepa sodišča
in ti sklepi so zadnje čase izredno
neenaki.

Lord Denning je na prizivnem
sodišču izjavil, da bi bilo najbolj
pošteno če bi žena dobila tretjino
družinskega premoženja ter tretji-
no tega, kar se je »v hišo pri-
neslo« po poroki. S tem bi se po
njegovem mnenju priznal ženin
delež zakonu in bi se zagotovila
njena materialna bodočnost.

Toda lansko leto je neki sodnik
dodelil celotno družinsko premo-
ženje ženi in to kljub temu, da je
mož ugovarjal in da je bila na
njeno ime prepisana le polovica
hiše in da svoj del doma potre-
buje za ustanovitev nove družine,
seveda z drugo ženo.

Finančne težave mnogih britan-
skih mož izhajajo prav iz tega,
ker niso pravdočno preračunali
cen. Če na primer sodišče razsodi
da mora mož dati svoji ženi polovi-
čno vrednost doma, hišo prodati
ali kakor koli priti do denarja,
da od žene odkupi njen del hiše.

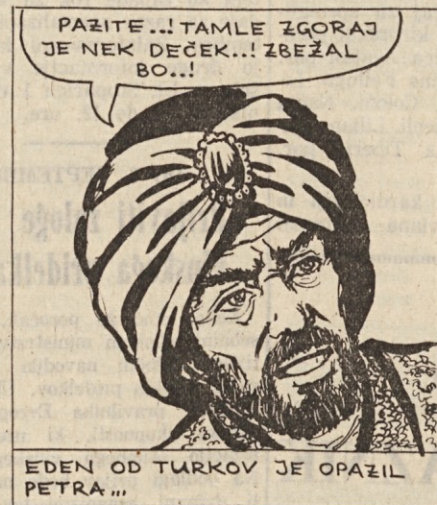
Načelnik vsedravnega sveta za
zakonska vprašanja Nicholas Tyn-
dall v zvezi s tem pravi: »Novi
zakon je upravičeno dal ženi več-
jo finančno zaščito, vendar pa je
morda tudi nekoliko pretraval.
Mnogi zakonski tovariši ostanejo
še naprej v zakonu, pa čeprav
med seboj ne spregovorijo niti be-
sedne, ker jim novi zakon o razde-
litvi premoženja onemogoča lo-
čitev.«

Mnenje lorda Denninga ustreza
vsem možem, ki so smatrali dose-
danji zakon za nepravilen: »Žena,
ki skrbi za gospodinjstvo in druž-
no, prispeva k večanju družinskega
premoženja, podobno kot žena,
ki je zaposlena. Če sodišče oceni,
da sta zakonca skupno prispevala
k nakupu hiše in k obogatitvi do-
ma, bo smatralo, da je hiša njuna
skupna last in to ne glede na ko-
ga je hiša zapisana. Ne moremo
sprejeti razlage za zmanjšanje že-
nina dela imovine zaradi more-
bitnega njenega sumljivega ob-
našanja, pa čeprav bi šlo za va-
ranje ali za kako drugo krivico,
ki bi bila napravila možu.

LETO POROČILO
ZVEZNE GIMNAZIJ
V CELOVCU

Ravnateljstvo zvezne gimnazije
za Slovence v Celovcu je razpo-
slo letošnje XVIII. letno poro-
čilo po celovski slovenski gimna-
ziji za šolsko leto 1974-75. Letno
poročilo je zelo obsežno, saj šte-
je 92 strani in, polno zgoščene-
ga materiala. Najprej so podatki
in številke o šoli, o rezultatih, o
številu učencev, kratki podatki o
učnem osebu. Sledi kratka šolska
kronika s seznamom vse razredov.
Sledijo naslovi slovenskih šolskih
nalog, naslovi nemških šolskih na-
log in naslovi pismenih maturitet-
nih nalog. Sledi nato še malo kro-
nike in poročilo o akademiji, ki je
bila v novem posloju celovske
slovenske gimnazije.

„BRATA“

piše Ciril Galè

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 2. AVGUSTA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
PRVI KANAL

Program za mladino.
18.55 Izbranje loterije
19.30 Nabožna oddaja
19.40 ŠPORTNI DNEVNIK in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 SENZA RETE
21.50 Posebne oddaje TV dnevnika:
HIROSIMA ONEGA DNE
Pred 30 leti na dan 6. avgusta 1945 so Američani odvrkli na ja-
ponsko mesto Hirošimo svojo atomsko bombo. Bili je to prvi po-
poskus »in vivo« tega strahotnega orožja, kar so ponovili tri dni
pozneje nad japonskim mestom Nagasaki. Bilo je to ob koncu
druge svetovne vojne, ko smo v Evropi tri mesece že ineli mir
in so Američani s tem strahotnim orožjem prisilili še vedno upi-
rajočo se Japonsko k predaji. Američani so svojo atomsko bom-
bo najprej preizkusili v svoji puščavski Nevadi. V Hirošimi pa
je poskus »in vivo« zahteval 85.000 življenj. S tem pa se trage-
dija še ni končala, kajti tisoči in tisoči Japoncev so umirali od
posledic atomskih žarkov. S tem dnem se je začela tako imeno-
vana jedrska doba in doslej so atomske bombe preizkusili naj-
prej Sovjeti, nato Angleži, Francozi in Kitajci, na vsem sve-
tu pa je še najmanj 15 držav, ki se lahko že jutri obožori s svo-
jo atomsko bombo
DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.00 Trojno tekmovalje v lahki atletiki, prenos iz Avezzana
DNEVNIK
21.00 Sovjetska kinematografija:
BELA PTICA S CRNIM MADEZEM
»Boš ptica s črnim madežem. Dokler ne boš zbral vsega zla, ki
je raztreseno po svetu, ne boš mogel več biti človek«, tako pravi
stara ukrajinska zgodba, ki je navdihnila mladega ruskega re-
žiserja Jurija Ijdenka, ki se je lotil lovskega prvega filma, kot re-
žiser filma, ki prilepi noč na spored. Bela ptica je pravzaprav
človek, ki se mora boriti proti zlu, ki ga mora zmagati, če hoče
zares ostati človek.
Film, ki bo noč na sporedu spada v tiste filme, ki jih italijan-
ska TV posveča sovjetski kinematografiji

22.40 Podelitev nagrad
za znanost slovnost in umetnost v Villa San Giovanni

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

16.30 Svetovno prvenstvo v kajaku na mirnih vodah
19.10 Obzornik
19.25 JANOŠIČ: VSI ZA ENEGA
Deveta epizoda poljske barvne nadaljevanke: Grajski oskrbnik
novači kmečke fante za vojsko avstrovskega cesarja. Bogate-
ši kmetje mu plačujejo, da njihove sinove črta s seznamom. Zato
morajo k vojakom je sinovi revnih kmetov. Janošku to ni po-
godu. In ko je na gradu svatba grofove soročnice, se prikažejo
razbojniki in polovijo svate, ki pa so jih prej oamili. In te
svate zamenjajo za cesarski vojski namenjene kmečke fante
DNEVNIK
21.00 J. Horvat: PRST PRED NOSOM
21.35 Zabavno - glasbena oddaja TV Novi Sad
22.30 DNEVNIK
22.45 Kojak, serijski film
23.35 Ansambel »Piano concave«
00.15 Konec filmskega festivala, prenos iz Pulja

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.30 Kajak in kanu za svetovno prvenstvo
20.30 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.30 Roža Portoroča, prvi del
22.30 Odpisani: TABORIŠČE NA BANJICI

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
Poročila: 7.05 Jutranja glasba:
11.35 Iz tedenskih sporedov: 13.30
Glasba po željah: 15.00 Program
za mladino: 18.15 Umetnost in pri-
reditve: 18.30 Violinist Hrvatit
in pianistka Merlak: 19.10 Spomin
in pričevanja: 19.30 Pevska re-
vija: 20.00 Sport: 20.50 Spomini
iz preteklosti, dramatisacija: 21.10
Jazz: 21.30 Popevke.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30,
18.30, 21.30 Poročila: 7.15 Glasba
za dobro jutro: 9.00 Folk glasba:
9.15 Popevke: 9.30 Priljubljeno
jim: 11.30 Melodije: 11.45 Z nami
je...: 12.00 Glasba po željah: 15.00
Romagna folk: 16.35 Z nami je...:
16.50 in 17.30 Poskočne: 17.45 Poje
Sylvie Vartan: 18.00 Za konec
tedna: 19.00 Sto kilovatov: 19.30
Zapojmo in zaigramo: 20.00 Pren-
os RL: 20.30 Glasbeni weekend:
23.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
Poročila: 7.10 Jutranja glasba:
8.30 Popevke: 9.00 Vi in jaz: 11.10
Nemogoči intervjuji: 11.40 Izbran
spored: 12.00 Najnovejša povev
ke: 13.20 Preizkušajo se diletanti:
14.05 Folklorna glasba: 15.00 Od-
daja za bolnike: 15.40 Veliki varie-
te: 17.10 Vesela glasba: 19.30
Plošče: 20.00 Mascagnijeva Ca-

valleria rusticana: 22.35 Takšni
sno pac.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30
Poročila: 7.40 Lahka glasba: 8.40
Izbrane popevke: 9.30 Strnjena
komedija: 10.00 Plošča za pole-
te: 10.35 Glasbeni variete: 11.50
Zbori vsega sveta: 12.40 Popevke
in razmišljanja: 14.00 Plošče:
15.00 Francoski spored: 15.40
Strauss kralj valčkov: 16.35 Gle-
dališke novosti: 17.25 Izbranje
loterije: 17.50 Kič: 19.10 Nove ital.
popevke: 19.55 Plošče: 21.20 Po-
poff: 22.50 Glasbena glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00.
20.00 Poročila: 7.50 Na današnji
dan: 9.10 Glasbena matineja:
10.05 Pionirski tehnik: 10.35 Plesni
orkester: 11.15 Sedem dni na ra-
diu: 12.30 Z nami doma in na
poti: 13.30 Kmetijski nasveti:
13.40 Ob bistro potoku: 14.30
Priporočajo vam...: 15.10 S pe-
smijo po Jugoslaviji: 16.45 »Vrti-
ljaki: 17.45 S knjižnega trga: 18.00
Aktualnosti: 18.20 Gremo v kino:
19.05 Iz albuma lahke glasbe:
19.20 Čustveni svet računalnika
Rupert: 20.40 Ansambel Bojana
Adamiča: 20.50 Lahko noč, otro-
ci!: 21.00 Glasbena parada »Tri-
daja za bolnike: 15.40 Veliki varie-
te: 17.10 Vesela glasba: 19.30
Plošče: 20.00 Mascagnijeva Ca-

Suez oživel

Po skromnem začetku poteka promet skozi Sueški prekop po pričakovanjih

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

ISMAILIA, 28. jul. — Prvi mesec dni je skozi Sueški prekop zapeljalo skupno 500 ladij pod zastavami 45 držav. Egipt je imel od tega okoli 6,5 milijona dolarjev dohodkov. Število ladij in dohodkov v prvem mesecu sta torej približno 3 in polkrat manjša kot v katerikoli mesecu od januarja do junija 1967.

Vendar je promet v prejšnjem mesecu popolnoma v skladu s pričakovanji. A ne samo to: zdaj narašča tako naglo, da bodo raven iz leta 1967 dosegli najpozneje v 4 mesecih, trdi šef uprave prekopu inž. Mashur Ahmed.

V Ismailiji sodijo, da je »sramežljiv« začetek popolnoma naraven iz dveh razlogov: zadnjih 8 let so ladje plule po drugih poteh, tako da bo treba nekaj časa, preden se bodo preusmerile; po vrh pa se ladjarji bojijo tveganja in bi se radi najprej prepričali, da je Sueški prekop zares dobro očisten in varen.

Omenjena razloga sta, kakor sodijo v Ismailiji, kjer je sedež uprave Sueškega prekopu, začasna. Prepričani so, da bo kmalu zmagalo merilo rentabilnosti.

Kljub velikemu deležu prevoza nafte v prometu skozi prekop in kljub dejstvu, da veletankerji skozi ta prekop ne morejo pluti, je več kakor očitno, da postaja Sueški prekop vse bolj donosen.

Petnajst milijonov ton tankerskega prostora je neizkoriščenega prevezeno zato, ker gre za majhne in srednje velike tankerje, s katerimi se nafte ne splača voziti okrog Afrike. Zato pričakujejo, da bo čedalje bolj naraščal potniški in preostali tovorni promet. Lanski uvoz naftnih držav z območja Perzijskega zaliva (v primerjavi s predlanskim letom se je podvojil) je na primer dosegel vrednost okrog 30 milijard dolarjev.

V tem mesecu dni je že oživel promet evropskih sredozemskih pristanišč, zlasti grških in italijanskih, ki so imela veliko škodo, odkar je bil prekop zaprt, saj je bilo med drugim ceneje in hitreje pošiljati evropsko blago v Perzijski zaliv iz atlantskih pristanišč.

Kar zadeva »psihični faktor«, pa se jim v Ismailiji zdita pomembni predvsem dve podrobnosti. Londonski Lloyd je zapisal, da ni več niti trohice dvoma o tem, da je Sueški prekop popolnoma čist. V prekopu in ob njem se medtem ni pripetilo še noben incident.

Radio Monako je pred nekaj tedni sicer poročal, da

je v Sueškem prekopu eksplodirala neka ladja, vendar Egipt tega praktično sploh ni demantiral. Ladja konec koncev ni igla, da bi jo lahko skril.

Egipt sploh ne dvomi, da bo prekop ne samo dosegel promet iz leta 1967, temveč da ga bo tudi nekajkrat presejal. Vprašanje je samo, koliko časa bo treba čakati na to. Za to državo, izčrpano zaradi dolgoletnih velikanskih vojaških stroškov in zaradi stagnacije gospodarstva, je to zelo pomembno.

Inž. Mashur meni, da bodo promet iz leta 1967 dosegli najpozneje čez 4 meseca,

LEGER SCHMIDTOV VARČEVALNI NAČRT

Süddeutsche Zeitung, München

AVSTRALSKI ZAPISKI

So Avstralcji res daleč?

V Sydneyu bi težko našel koga, ki bi ugotavljal nasprotno: da so drugi daleč od njih — Na obisku pri slovenskih društvih — Ob klubu stoji tudi šola

Če povem po pravici, nisem občutil skoraj nikakršnega vznemirjenja, ko se je letalo po 28-urni vožnji v drugi pri zori jelo spuščati nad avstralsko celino. Razen tega so nas sydneyjski Slovenci sprejeli v slovenskih narodnih nošah, prvi obisk smo imeli v kitajski gostinici, po prvem koncertu pa večerjo v avstralski restavraciji. Šele naslednji dan, ko je deževalo in sem komaj videl na sydneyjski zaliv z vrvečim pristanom in gozdom divje razmetanih nebotičnikov z vrha najvišjega med njimi, okroglega razglednega stolpa z vrtljivo restavracijo na 47. nadstropju, se mi je nekoliko zavrtelo in zadelo se mi je, da sem prišel v Chicago, New York ali San Francisco. »Zal mi je, da smo tako daleč,« se mi je kar po nepotrebnem pred potovanjem opravičil avstralski veleposlanik v Beogradu, za to odpravo v Avstralijo tako zaslužni gospod Bookler. In ker imajo Avstralcji res občutek, da so daleč, ne pa, da smo drugi na svetu daleč od njih, so se začeli na vso moč truditi, da bi bili

tudi čimbolj ameriški, čimbolj evropski, čimbolj kontinentalni. »Izdelujemo odlične kontinentalne klobase,« sem prebral nemalo oglasov v avstralskem tisku. Hkrati pa sem tudi marsikatero rojaka slišal, ki je razmišljal: »Življenje v Sydneyu je tudi hudičevo trdo s pravim ameriškim tempom; nikjer ni toliko stečajev in v Avstraliji, kot prav v Sydneyu,« so mi pri povedovali rojaki, ki so raztreseni po tem skoraj trimilijonskem velestrani, ki seže največ 80 km v širino.

»Glej ga, saj bo s hudičem šel v peklo,« se je skrenil konvencionalni staroavstralec na spodnji avneni pod onim nebotičnikom, ki je nekega drugega dne z menoj in drugimi sprehajalci vred skoraj z grozo opazoval visoko v zraku visečega na jekleni vrvi orjaškega žerjava — skoraj pri vrhu eno najvišje stolpnice — bingljajočega monterškega delavca z rumeno čelado. Ze po tem, kako je kljub življenjskemu tveganju otroško srborito mahal z rokami in nogami v zračnem prostoru, sem sklepal, da je bil tu delavec iz Jugoslavije, Italije...

Vse smo bili, ko smo prišli: delali smo na gradnjah, pomivali posodo, zbirali umazano perilo in smeti, žagali dreve... so mi še in še zapuili danes že dobro siturani slovenski rojaki, ki so v Avstraliji poglani korenine, ki pa so vendar nenehno z rosnimi očmi poslušali slovenske pesmi in vselej govorili samo o tem, kdaj in kako se bodo vrnili domov, v nekdanjo domovino preko morja.

Nič čudnega torej, če so v občutku osamljenosti poiskali zveze vsaj med seboj. Naj doslednejše in najčistejše v svojih stališčih do Slovenije in Jugoslavije v Sydneyu je pač slovensko društvo »Triglava«, ki se je iz praktičnih razlogov registriralo kot gospodarska organizacija s socialnimi in kulturnimi nameni. Znakrat so kupili še kos zemlje, kjer stoji zaslina klubska restavracija, medtem ko v sosednji hišici vzdržujejo občasno slovensko šolo.

Eden izmed rojakov, ki zadnje čase veliko dela pri predzidavanju bančnih blagajen v posameznih četrtih, me je, kot dober poznavalec Sydneya, popeljal iz nebotičniškega centra in preko velikanskega pristaniškega mostu z osemnajstimi pasovi za avtomobile, železnico, kolese in pešce, tudi do naselja čudovitih predmestnih vil z vrtovi in do dolgih revnih ulic z nizkimi, enonadstropnimi sklenjenimi starimi kolonialnimi hišicami s samo nekaj metri razpona za vsako družino pod razpadajočimi mostovi z izrezanimi železnimi ograjicami. V predmestni pivnici z zvečenim naslovom »Avstralska rožica« sva na vse to zvrnila ledeno mrzlo pivo; ob kakih 30 metrov dolgi točilni mizi skoraj kot da bi bili v konjski staji, s po-

temnelimi obrazi domačinov, in črnimi tablam, popisanimi z izdi loterije, nogometnimi rezultati in dosežki v dnevnem ulovu rib.

Med bivanjem v Sydneyu smo se poleg obiskov v slovenskih društvih v veseljem odzvali tudi povabilu v jugoslovanski klub »Jugala«, kjer pa smo poleg tega, da smo bili deležni bratskega aplavza za kratek koncertni spored, spoznali, da gre v bistvu le za nogometni klub, ki je zrastlel na tradiciji nekdanjega jugoslovansko-čehoslovaškega kluba »Prague«. Večino svojega letnega dohodka v klubski restavraciji, opremljeni za vrsto igralnih pokerskih strojev v malem kazinu, to je okrog 50.000 dolarjev na leto, porabijo za subvencioniranje svojega — nogometnega kluba. »Nogomet je dejansko edino, kar združuje vse naše jugoslovanske ljudi v tej deželi,« sta mi pri večerji iskreno zaupala oba Marina (eden je Kovačević, drugi Alagić), pa vendar sem o tem skoraj nekoliko podvomil.

»Vaša pesem je tako čudovita, da kar ostanite pri nas, pa se boste v Slovenijo vozili,« se je široko razkoračil podpredsednik »Triglava«, delavski korenjak Karlo Samsa iz Brkinov, in nam skupno z ostalimi nazdravil s polnimi kozarci »hloškega bisera«, ki ga s temi slovenskimi etiketami prodajajo kontinentalni vinogradniki v Avstraliji.

BOGDAN POGAČNIK

Tisoči tisočletnih vojakov

Kmetje so iskali vodo, našli pa so 2.000 let stare vojščake in konje, upodobljene v glini — Vse v naravni velikosti — Na mečih ni najmanjšega sledu rje

PEKING, julija — Lansko poletje so člani neke komune v provinci Šansi v severozahodnem delu Kitajske kopali vodnjake blizu vzpetine, kjer je grob Čin Si Huang-tija, prvega cesarja združene Kitajske in ustanovitelja dinastije Čin (221—206 pred našim štetjem).

Kmetje očitno niso našli vode, zato pa so našli nekaj, kar je z zgodovinskega stališča vredno mnogo več. Odkrili so podzemne dvorane s presenetljivo zbirko vojščakov v naravni velikosti pa konj in bojnih voz, vse iz gline. Kitajska vlada je organizirala arheološko odpravo, ki je šla izkopavati. Pred kratkim je Peking objavil presenetljivo novico o odkritju lončene vojske, stare 2.000 let.

»Načrta brez primere,« se glasi ocena arheologa Jamesa Watta, ravnatelja umetnostne galerije pri kitajski univerzi v Hongkongu. »Svet za zdaj še nima primerljive glinaste zgodovinske zbirke.« Kitajski arheologi so do sedaj izkopali 314 skrin obli-

kovanih vojščakov in 24 konj. Po ogledu najdišča sodijo, da je tam skupno kakih 6.000 skulptur, razen tega pa si obetajo še več zakladov iz zlata, žada in tkanin, ko bodo kasneje odprli cesarjevo grobnico.

Vojščaki v čeladah so večinoma visoki 180 centimetrov, imajo različne poteze na obrazih in tudi različne pričeske. Med njimi so častniki in sulčarji v oklepih. Vojščaki nosijo prave loke in pušice, samostrelje in kopja, častniki pa so oboroženi z meči, ki se po navedbah kitajskih arheologov še vedno svetijo in ki jih tudi še po dveh tisočletjih ni načela rja.

Glinasti bojni konji so prav tako oblikovani do najmanj-

obdobja 618 do 907 naše dobe. »Iz tako davnih časov je redkokdaj naštetim na tako dognane skulpture,« je dejal izvedenec newyorškega muzeja Metropolitana.

MILENKO BABIC

ZAKLADNICA POD ZEMLJO — Drevni vojščaki iz glin imajo prave loke in meče.

DA BO MANJ LAČNIH

Melioracije

Več hrane lahko zraste le na namakanih poljih, so ugotovili v Moskvi

MOSKVA, julija — Naraščajoče svetovno prebivalstvo potrebuje čedalje več hrane, v tej zvezi so velikega pomena melioracije in smotnejše izkoriščanje vode, so ugotovili na mednarodnem kongresu o melioracijah v Moskvi. Na kongresu sodelujejo strokovnjaki za melioracije iz cele vrste evropskih, azijskih, afriških in ameriških dežel.

Po svetu je že zdaj stiska za hrano. Po podatkih OZN vsak deseti zemljan ne dobi dovolj kalorij v hrani. V azijskih, afriških in latinsko-ameriških deželah strada okoli 375 milijonov ljudi. Po napovedih OZN se bo svetovno prebivalstvo zvišalo do leta 1980 na 4,5, v začetku 21. stoletja pa bo preseglo šest milijard.

Izhod v skrb za hrano so med drugim tudi melioracije, zlasti še, ker je čedalje manj možnosti, da bi brez namakanja ali izsuševanja pridobili nove obdelovalne površine. Posebno skrb bi bilo treba posvetiti namakanju, kakaj 60 odstotkov polj je na področjih, ki nimajo dovolj vode. Ponekod, na primer v Iraku, Egiptu, Siriji, Iranu, Indiji, Pakistanu, Afganistanu in v sovjetskih srednjeazijskih republikah, ni mogoča intenzivna obdelava brez namakanja.

O prednostih melioracij priča podatek, da prihaja nad 50 odstotkov kmetijske proizvodnje z namakanih površin, čeprav te zavzemajo komaj 16 odstotkov obdelane zemlje po svetu. Znanost doslej še ni našla ustrežnejše metode za večjo proizvodnjo hrane.

Obseg melioracij se veča, vendar zastaja za možnostmi. V začetku prejšnjega stoletja so po svetu namakali okoli osem milijonov, zdaj pa so namakalna omrežja zajela 235 milijonov hektarov. Namakane površine bi lahko podvojili zlasti v Aziji.

Od našega pariškega dopisnika

»Habyjeva reforma«, imenovana po ministru za šolstvo Renéju Habyju, sodi med tista dejanja novega režima v Franciji, ki naj bi prinesla največ sprememb v življenje Francozov. Po eni strani naj bi reforma koreniteje kot dosedanje spremembe sistem izobraževanja, po drugi pa po mnenju opozicije ne bo dala tistega, kar si želijo, se pravi, da bo še povečala razlike med različnimi plastmi prebivalstva.

Po starem in še zmerom veljavnem šolskem sistemu traja obvezno šolanje od otrokovega 6. do 16. leta. Poenostavljeno prikazano ima štiri stopnje: predšolski pouk (v vrtcih in predšolskih razredih osnovnih šol), ki je fakultativen; osnovna šola ali elementarni pouk (od 6. do 11. leta); pouk 1. ciklusa (od 11. do 15. leta); pouk 2. ciklusa (od 15. do 18. leta). Po 1. ciklusu dobi šolar diplomlo o končanem obveznem šolanju, s katero pa si ne more dosti pomagati, ker mu odpre le malo vrat: predvsem na natečaje za uspešne kandidate kategorije C (stenodaktilograf, sprevedniki, telefonisti itd.). Šola pouk 2. ciklusa, razdeljen na tako imenovani »dolgi« in »kratk« pouk ter na dve specializaciji (splošno in tehnično), po maturi omogoča skoke v poklic, vpis na univerzo ter druge visoke šole.

Habyjeva reforma prinaša v francoski šolski sistem veliko novosti. Iz haja iz misli, da je šola »dopolnilno« prosvetne dejavnosti v družini, ne pa njena »zamenjava«, podaljšuje šolsko obveznost in skuša dati vsem enake možnosti, ne da bi pri tem omejevala najbolj nadarjene.

Vrtec (école maternelle)

Bistvena novost je že na samem začetku: po novem bo predšolski pouk obvezen. Otrok bo vstopil v vrtec med 2. in 3. letom (pač glede na telesno in duševno zrelost). Otroci v vrtcu bodo razdeljeni na tri skupine: majhne, srednje in velike otroke. Obvezni vrtec bo zahteval od države velikanski finančni napor, kajti postal bo splošen tako za mestne kot za podeželske predelce. Za zakotne vasi, kjer vrtca ne bo mogoče odpreti ali kjer je najbližji vrtec le predaleč za malčke, bodo uvedli »potujoče vzgojiteljice« ter televizijsko obveščanje staršev.

Tuji, ki šolajo otroke v Franciji, menijo, da je vrtec navadno boljše od osnovne šole, pa tudi Francozi sami se zavedajo kvalitete svojih vrtcev. Pri otrocih, ki hodijo v vrtec, je namreč mogoče zelo zgodaj (predvsem pa

pred vstopom v osnovno šolo) odkriti najpogostejše hibe (in jih popraviti), mogoče jih je naučiti pravilne »gestikularne in mentalne tehnik«, jih seznaniti z življenjem v družbi, obenem pa tudi vsaditi klice samostojnosti, torej vse tisto, čemur Francozi radi pravijo »savoir être«.

Osnovna šola (école élémentaire)

Vse to francoski vrtci že imajo. Toda minister Haby bi rad dosegel, da bi se čimveč otrok vpisalo v osnovno šolo s petim letom (zdaj je večina otrok med petim in šestim letom sicer že v osnovni šoli), za kar je treba nekaj več: boljše oprema vrtcev, več pozornosti kmečkim otrokom, manjši razredi (s 50 na 35 otrok). V mislih imajo tudi tujce, katerih otroci imajo še več težav: razredi v vrtcih s tujimi otroki naj bi imeli manj kot 35 otrok.

V grafičnih prikazih sta vrtec in osnovna šola spojena, tako da bo otrok pravzaprav nenehno v šoli: ko bo star pet let, bo hkrati v vrtcu in v prvem razredu osnovne šole. Toda osnovna šola bo trajala eno leto več kot sedaj, tako da bodo »zamanjki« dohitieli sošolce, ne da bi ponavljali razred. Ponavljanje v starem smislu torej sploh ne bo več, ne bo pa tudi več dolocene šolarjeve starosti za vpis v nižjo gimnazijo (collège); raztegnjena bo od 10. do 13. leta. Osnovna šola bo razdeljena na dve leti pripravljivega ciklusa, dva leti elementarnega ciklusa in dve leti srednjega ciklusa. V prvo leto pripravljivega ciklusa bodo torej lahko šli otroci s 5 letom, tako da bo to nekakšen »rhodnik« iz vrtca v osnovno šolo. Toda hitro na predpogoji otroci bodo lahko šli naravnost v drugo leto pripravljivega ciklusa.

Nov sistem izobraževanja

Šola v Franciji

„Habyjeva reforma“ naj bi prinesla spremembe v življenje Francozov

»Osnovna šola naj bi dala otrokom možnost, da si pridobijo intelektualne mehanizme, ki usmerjajo možnosti za šolski uspeh ter pouk, ki naj se v največji meri opira na konkretno; poudarila naj bi umetnostno vzgojo; tedenski pouk naj bi bil organiziran tako, da bi imel tudi tako imenovani pedagoški tretji čas.«

V osnutku zakona piše: »Otroci se morajo v osnovni šoli naučiti povezovanja objektivne komunikacije s subjektivnimi vtisi, intelektualne dejavnosti z doživljenjskimi izkušnjami, misli in akcije.«

Tedenski pouk bo obsegal 27 ur: 10 ur francosčine, 5 ur matematike, 6 ur tako imenovanih domoljubskih dejavnosti in 6 ur telovadbe in športa (francosčina in matematika dopolne, ostalo popoldne).

Nižja gimnazija (collège)

Za ministra Habyja je collège delo vsega študija, se pravi tista šola, s katere je mogoče iti kamorkoli — ali na licej ali pa na strokovno usposabljanje. Gre za pravo »srednjo šolo«, ki bo trajala štiri leta, razdeljena pa bo na dva ciklusa. Collège naj bi seveda utrdil v osnovni šoli pridobljeno znanje, vdal pa naj bi tudi nove elemente ter izoblikoval ljudi, ki bi bili sposobni razumeti svoj čas. Prvi ciklus, imenovan tudi »skupno delo«, je namenjen vsem, torej ne le nekaterim sijajnim duhovom.

Predmetnik prvega ciklusa je razdeljen na »sekvence«, dolge petinštirideset minut, s petnajstminutnimi pogovori ali sprostivno dejavnostjo. Na teden bodo imeli 25 »sekvenc«: štiri ure materinščine, tri ure tujega jezika, tri ure matematike, dve uri in pol »gospodarskih in humanističnih znanosti«, dve uri in pol fizike

in naravoslovja, dve uri in pol ročne in tehniškega pouka, dve uri in pol umetnostne vzgoje in tri ure športa. Tej splošni podlagi bodo dodajali poglabljanje nekaterih disciplin, največkrat v ožjih skupinah. V teh dveh letih naj bi si šolarji pridobili »temelje moderne kulture, bistvene navade, vse tisto znanje, ki naj bi postalo domače vsem mladim Francozom.«

Drugi ciklus se imenuje »orientacijski«, trajal bo dve leti, ima pa tudi dvojni značaj. Predvsem naj bi se izognili »razlikovanju med bolj in manj vrednimi disciplinami, literarnimi in znanstvenimi nagljenji«. V tretjem in četrtem letu colléga bodo imeli šolarji tako skupen pouk kot pouk po lastni izbiri.

Pouk skupnih disciplin bo obsegal tedensko 22 ur, pouk predmetov po izbiri pa štiri ure: jeziki, latinščina ali grščina, tehnični ali »predpoklicni« pouk. Razredi bodo imeli 25 oz. največ 29 šolarjev.

Po diplomu na collégu se bo šolar, ki bo dosegel že presegel starostno dobo obveznega šolanja, odločil za eno od možnosti:

— vpis v splošni ali poklicni licej, za kar ne bo potreboval drugega kot diplomsko delo;

— z diplomom in prakso v zadnjih dveh letih colléga bo šol lahko v pripravljalni razred za poklice, od koder mu bosta na voljo spet dve možnosti: ali zaposlitev ali pa vpis v center za šolanje vajencev.

Tako se bo Francoz že med obveznim šolanjem veliko bolj kot doslej »navajal« na to, da je človek sodobnega časa, torej dobe tehnike in tehnologije. Počasi naj bi tako Francozom kot tujcem zbledela predstava o »umetniku in filozofu«, ki naj bi ticala v vsakem šolanem prebivalcu Francije. Leta in leta je namreč čutili težave, ko mladi ljudje iščejo službo, pa nimajo ustreznega poklica. In če v obveznem šolanju po Habyjevih predlogih

ni opaziti jasnega razida s starim, je v tradicijo zaljubljeni Francoze razburil tisti del ministrovega predloga, ki zadeva višjo gimnazijo ali po francosko licej.

Višja gimnazija (licej)

Po novem naj bi se Francoz v liceju naučil poklica ali pa ga vsaj odkril. Tradicionalnega poslanstva šole, ki naj bi »napolnila glav«, v Habyjevem predlogu ni več: nič več naj bi profesorji leto za leto ne ponavljali zmeraj bolj dognanih spoznanj iz francoske književnosti, zgodovine in zemljepisja, kajti šola se na tej ravni »ne more omejiti na kulturo, ločeno od realnosti«. Mladi človek se mora na liceju »prilagoditi na to, da se bo vključil v aktivno življenje, da bo postal odrasel človek, ki bo odgovoren za svoje vedenje«.

Haby je razbil sedanjí licej s tem, da je predlagal licej za poklicno šolanje (nekaj takšnega kot naše srednje tehnične šole), še huje pa je zasekal v splošni licej. Razdelil ga je na tri stopnje: drugo, prvo in zaključno (ali leto poglabljanja in specializacije, kamor bo lahko prišel tudi licejec iz zadnjega letnika tehnične liceja).

Na drugi in prvi stopnji bodo licejci dobili »temeljno skupno izobrazbo«, ki jim bo vzela tri četrtine šolskega tedna. Sledila bo »matura prve stopnje«. Toda ves čas bo dijak lahko sledil pouku iz predmetov po svoji izbiri, ki pa bodo imeli izrazito tehnološki značaj: na primer matematika (dve uri), uporabne znanosti (tri ure) ali upravljanje podjetij (tri ure). Toda če bo imel dijak raje jezike in umetnost, se bo lahko odločil za »temeljni« pouk drugega jezika ali za tretji jezik, glasbeni pouk ali športni pouk. Zaljubljeni leto bo leto specializa-

cije, sestavljeno izključno iz predmetov, za katere se je licejec sam odločil. Vsakdo bo lahko izbral število in naravo orientacijskih predmetov, edinele za tehnološke predmete se ne bo mogel odločiti, če jih ni poslušal na drugi in prvi stopnji.

Veliko presenečenje ni odprava bakalevrea (naše nekdanje velike mature), marveč dosedanje zaključnega izpitnega sistema. Nič več se licejec ne bo tresel v strahu, kakšno filozofsko temo bo dobil na maturi, kajti kontrola znanja bo na liceju nehna. Na koncu prve stopnje (ki bo prišla za drugo), bo svet profesorjev proučil napredek licejca in njegovo raven, vendar na podlagi spraševanja v vseh trimestrih. Potem bo »akademska žirija« proučila predloge profesorškega sveta, ter dijake tudi testirala (iz vsakega predmeta »temeljne« skupne izobrazbe). »Akademska žirija« bo nato dala spričevalo. To bo tako rekoč drugo potrdilo za prehod v zaključni razred. Licejec, kateri raven ne bo zadovoljiva, bodo septembra spet lahko prišli na »vstop« iz predmetov, ki so si jih sami izbrali za orientacijo v prihodnosti.

Operacija bo podobna v zaključnem razredu »terminalnem«. Licejec bo dobil zrelostno spričevalo, če bo imel v rokah najmanj štiri različna spričevala, katerih vsaj tri se bodo nanašala na predmete, za katere se je sam odločil. Seštevek vseh teh spričeval bo dal liceju kvalifikacijo »tehnik«. Licejec se bo lahko vrnil na »vstopno« stopnjo, če bo njegova raven nezadovoljiva, smel pa bo tudi enkrat ponavljati zaključni razred.

Če v tradicijo zaljubljeni intelektuali očitajo Habyjevi reformi, da bo »umorila filozofijo«, ker bo šola po novem usmerjena v tehniko in sodobni čas, na levo stranke poudarjajo, da bo selekcija po novem še hujša: bolj nadarjeni otroci so iz boljše stoječih plasti prebivalstva in njihovo nadarjenost bodo v novi »Habyjevi šoli« še pospeševali. Drugo slabo stran vidi leva opozicija v tem, da bodo delodajalci po novem dobivali ceno delovno silo kar iz nižje gimnazije, ker bo dala šolarjem vsaj delno poklicno izobrazbo. Torej se bodo otroci revnih še manj kot doslej lahko odločili za nadaljnje šolanje. »Prenagljena specializacija« je torej za sestavljalka reforme koristna, za opozicijo pa nadvse škodljiva.

Še nekaj drobnih podatkov: Francija daje za šolstvo 18 odstotkov državnega proračuna (9 odstotkov leta 1959); francoski šolar ima na leto 180 dni pouka in 185 dni počitnic ter prostih dni: sobote so proste; pouk traja tako rekoč ves dan (začne se različno in konča različno, navadno traja od 9. do 17. ure), po navadi je pouka prost oziroma športnim dejavnostim namenjena sredo. Obvezno šolanje naj bi prihodnje leto zajelo okoli 11 milijonov mladih Francozov.

Stane Ivane

,Vstanemo že ob drugi uri'

BOHINJ, julija — Pred dnevi je na Češnjici v bohinjskem kotu mukanje krav naznanjalo, da jih bodo odgnali na visoko, bolj sočno pašo. Zal planšarja vse bolj izumira, saj se mladi otepaajo tega, polnega pastirskega dela, starejši pa, hodijo za kravami visoko v planine tudi zaradi zdravja, ne le zaradi zaslužka. Tudi letos so bohinjske črede gnali po vse bolj zaraščenih poteh na planine pod Triglavom in Bogatinom. Obiskal sem eno večjih bohinjskih planin in sicer za Javornikom pod Lipanco in se pozanimaj, kako žive planšarji na tem tako visokem delovnem mestu.

Besedilo in slike: EDI SELHAUS

SODARJEV TONE IZ NOM-NJA: »Včasih se je paslo na tej planini 300 govedi, letos jih je še sto, od tega 45 molznice in 55 jalovih. Sem gor sem prišel bolj zaradi zdravja kot zaradi zaslužka, ki je malenkost. Delati začnem ob štirih zjutraj. Do poldneva pomolzem osem krav, očistim staje, oddam mleko, pripravljam drva. Nato si naredim kosilo, ki je en dan mlečno, drugi dan mesno. Po kosilu malo počitka, potem pa isto kot dopoldne. Za kakšen radio ali časopis ni časa. Spat grem, ko pade tema.

MARENKOVA JOHANA IZ KRNICE — »Vstanem ob dveh zjutraj. Preden pomolzem vseh 22 krav, ki jih imam na skrbi, je ura pol šestih. Molzem pa dvakrat na dan, potem zračunajta, koliko dela imam. Dolgega časa ni nikoli, k meni sta prišli na počitnice vnukinja Nataša in Karmen, ki mi poskušata pomagati. Sira na naši planini ne delamo, ker pridejo vsako jutro iz zadruge Srednja vas po mleko. Za turiste je pa mleka zmeraj dovolj. Če so prijazni in dobre volje, jim prav radi ustrezemo.«

PLANINA ZA JAVORNIKOM POD LIPANCO — Letos je skoz in skoz ograjena, tako da krave ne morejo ven. To je sicer dobro, ker ni treba zvečer krav iskati, vendar se pastirji boje, da bo čez 14 dni zmanjkalo pašne. Če pride od tega, bodo jalove krave poslali višje na Velo polje in na druge planine pod Triglavom, molznice pa bodo imele dovolj pašne, tudi pod lipami.

TINE GARTNER — Sira v kmetijski gozdarski zadrugi Srednja vas pri Bohinju: 28 let sem že v tem poklicu, od tega večidel v planinah. Vsak dan nam pripeljejo s planine in dolin 5000 litrov sočnega mleka, iz katerega delamo jogurt, skuto, maslo, smetano in sir. Na trg pošljemo tri vrste sira: gaudo, trapist in znani bohinjski sir v hlebcih po 80 kilogramov.

S posebnim avtobusom v kraške vasi — Vodja turistične komercialne TOZD hoteli in gostinstvo Vili Borjančič je povedal, da se že dogovarjajo z Avtoprometom iz Nove Gorice za organiziranje in stalne izlete z njihovimi avtobusi. Na ta način bi bilo mogoče peljati goste v znamenite kraške vasi, kot so: Komen, Stanjel, Dutovlje in druge.

Kraška oaza vabi

Lani je Lipico obiskalo 120 tisoč ljubiteljev konjskega športa — Gostu ponuditi še več — Turistično sodelovanje

LIPICA, 29. jul. — Lipica je s hotelom Maestozo, bazenom in pokrito jahalnico pogumno stopila na pot sodobnega turizma. Lani so našli 120.000 obiskovalcev in 16.000 jahalnih ur; letos bodo te številke najmanj za 25 odstotkov višje. V prihodnosti bo treba zgraditi še športno-rekreacijske objekte, obnoviti in na novo zgraditi nekatere objekte kobilarne ter, ukiniti sedanjo tranzitno cesto.

Lipički turizem je brez dvoma predvsem jahalni. Vse drugo, kar je že danes okoli njega, je drugotnega pomena. Zato je tudi gradnja hotela, bazena in pokrite jahalnice imela osnovni cilj: pritegniti in zadržati čim dlje posebno vrsto turistov — ljubiteljev konjskega športa. To je Lipici v glavnem uspelo. Lani so našli 120.000 penzionistov in tranzitnih gostov ter 16.000 jahalnih ur. To pa seveda še daleč ni rekord, ki bi predstavljal maksimalno zmogljivost. Da bi pritegnili še več obiskovalcev, pred vsem pa penzionistov, gostov, bo treba še veliko narediti.

Kaj nudi Lipica danes? Penzionisti bivanje, kopanje v bazenu, jahanje, ogled dreznega jahanja, izlete v bližnjo okolico, kulturne in zabavne prireditve. Našeto turistično ponudbo pa bo treba še bolj popestriti. Vodstvi obeh TOZD podjetij Kras Sežana (hoteli in gostinstvo Lipica ter kobilarna) razmišljata, kako bi bilo mogoče seznaniti goste ne samo s konji in Lipico kot naravnim fenomenom, temveč tudi z bližnjo in malo bolj oddaljeno okolico. Ze zdaj prirejajo občasne izlete v Postojnsko jamo, v jamo Vilenico ter v Skočjanske jame. Kupili so osemsežne kombi, za sprejeme do Vilenice pa zadoščaj kočije. Kras kot geografska in etnografska znamenitost pa za zdaj ostaja zunaj tega programa.

Avtobusni izleti s piknikom in ogledom kraških znamenitosti bi bili nedvomno dopolnitev že danes dobro uveljavljenim jahalnim karavanam; vsak teden se namreč iz Lipice napoti 15 do 20 jahačev na daljši sprehod proti Vremščici, Hrušici, Dolenji vasi in drugim. Karavana je vna tenenue od jutra do večera. Ti izleti vsekakor predstavljajo s piknikom, lovom na lisico ter drugo zabavo največje atrakcije jahalnega turizma.

Poleg naštetega bo treba v Lipici urediti še kaj. Direktor kobilarne Andrej Franetič je takole našel najbolj potrebne investicije: popravila starih zgradb kobilarne, gradnja nove ceste in športno-rekreacijski objekti.

Nekateri objekti kobilarne so starejši od 300 let; za njihovo popravilo so v zadnjih letih porabili tri milijone dinarjev, za res temeljito rekonstrukcijo pa bi potrebovali še najmanj dvakrat toliko. Razen tega je treba že zdaj misliti na pomožno pokrito jahalnico.

Drugi problem je cesta. Ta, ki vodi danes skozi Lipico, je tranzitna in po njej se vozijo ne samo turisti, temveč tudi vsi drugi. Da bi Lipico ohranili res samo za turiste, bo treba sedanjo cesto zapreti, oziroma zgraditi novo, ki bo Lipico obšla, od njenega središča pa speljati vpadnico.

Poseben prostor za organiziranje piknikov Lipica že ima, nima pa razen keglišča v hotelu in bazena nobenih drugih športno-rekreacijskih objektov. Zato načrtujejo gradnjo odprtih igrišč za tenis, mini golf ter trim stezo.

Kratkovidno sodelovanje

Posebno pozornost zasluži sodelovanje Lipice z obalnimi hoteli ter domačinimi in tujimi turističnimi agencijami. Za obalne hotele lahko takoj kri-

tično ugotovimo, da so na Lipico ljubosumni in da so pripravljeni spustiti tja svoje goste le do kosila in nič več. Da je takšno »sodelovanje« kratkovidno, ni treba posebej poudariti. Mnogo boljše je sodelovanje z domačinimi turističnimi agencijami, še boljše pa s tujimi.

MARJAN TOMSIC

Na kratko

Koruza odlično kaže

ZAJEČAR, 29. jul. (Tanjug) — Ob pogostnem deževju koruza vseeno odlično kaže. Po oceni strokovnjakov v Zaječaru, Svetozarevu in Kruševcu lahko ob enakem vremenu računajo na eno najbogatejših letin z več kot 60 metriskih stotov suhega koruznega zrnja na hektar. Na področju ožje Srbije je s koruzo posejanih več kot 720.000 ha, kar pomeni, da se je treba pravočasno pripraviti na spravilo obilne letine.

Resavi in Resavici vračajo življenje

RESAVICA, 31. jul. (Tanjug) — V separaciji resavsko-moravskega rudnika premoga v Resavici naši in madžarski strokovnjaki montirajo močne filtre. Ti filtri bodo prečiščevali vodo, ki priteka iz separacije. Tako bodo preprečevali onesnaženje Resave in Resavice in omejenih rekama vrnil življenje. Od leta 1960, ko je začela obratovati »mokra separacija«, so premo-govniki spuščali v reko večje količine drobnega premoga, ki je rečno vodo barval v rjavo in uničeval ribe. Vgrajevanje filtrov sta delno financirala republiški sklad voda Srbije in despotovska občinska skupščina.

Vrvež, ki opozarja

Ob Jadranu je do 12% več gostov kot lani, domala vsa ležišča so zasedena — Zmogljivosti bo treba še razširiti

ZAGREB, 30. jul. (Tanjug) — Kot ocenjuje, je vzdolž celotne jadranske obale, od Umaga do Ulcinja, zdaj več kot pol milijona domačin in tujih gostov. Samo na makarski rivieri so te dni zabeležili več kot 60 tisoč turistov, od tega več kot 46 tisoč domačin (okoli 8000 več kot v istem času lani). Podobno spodbuden je tudi položaj na vseh drugih turističnih območjih, še posebej pa v Istri, Zadru, Crikvenici, na Rabu, v Rovinju in Dubrovniku.

Zaradi tako nepričakovane gavalav turistov iz mnogih evropskih držav, od katerega je prišlo v začetku julija, so skoraj vsi hoteli na Jadranu zasedeni. Za 10 do 12 odstotkov bolje kot lani. Proste zmogljivosti imajo le v nekaterih hotelih najvišjih kategorij in v zasebnih sobah.

Glavni tajnik Turistične zveze Hrvatske Ante Topić je ob tem izredno velikem nalu domačin in tujih gostov izrazil mnenje, da bi po vsem sodeč letos lahko ponovno dosegli »boom«, ki ga je naše hotelsko gostinstvo gospodarstvo doseglo v letu 1973. Kot kažejo najnovejše ocene turističnih strokovnjakov na Hrvatskem, bi se skupni promet domačin in tujih gostov v primerjavi z lanskim letom lahko povečal celo za 15 odstotkov. Strokovnjaki upajo,

da bo devizni priliv v turizmu letos znašal okoli milijardo dolarjev.

Turistično gospodarstvo Hrvatske ima v letošnji sezoni le 3000 ležišč več, od tega več kot 900 v pravkar končanem hotelu »Zagreb Intercontinental«. Zmogljivosti so v veliki meri zasedene, tuji turisti pa se čedalje bolj zanimajo za počitnice v Jugoslaviji. Dograditev sedanjih, pa tudi novih zmogljivosti ni le pomembna, temveč celotna naloga celotnega turističnega gospodarstva in družbe.

Ze sedanje napovedi namreč kažejo, da bo naša država glede na svojo konkurenčnost med drugimi turističnimi državami (Španija, Italija, Tunizija itd.) tudi v prihodnjih letih zelo privlačna za

Univerza v Banjaluki že letos

Na ustanovitev druge univerze v SR BiH se pripravljajo več let

OD NASEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

V jeseni bo SR Bosna in Hercegovina dobila svoje drugo univerzitetno središče. V Banjaluki se bodo združile sedanje fakultete, odprli bodo še nekaj novih in pridružili so jim bo tudi nekaj višjih šol, pet inštitutov in en zavod. Do 15. oktobra bo opravljeno konstituiranje teh ustanov, v drugi polovici oktobra pa bo ustanovljena univerza. Vse potrebne priprave so že opravljene.

Na ustanovitev te univerze se SR Bosna in Hercegovina, ki ima sicer fakultete sarajevske univerze in visoke šole v desetih mestih, pripravlja že več let. V občini Banjaluka in v njenem gospodarskem središču so se zelo potrudili, da so pripravili vse potrebno: izdelali so obširno študijo o družbeni upravljenosti takšne ustanove v njihovem mestu, oddčili so se za ustanovitev mnogih fakultet ter zagotovili zanje kadre in sredstva.

Vse to je potekalo ob podpori delovnih ljudi in občanov v vsej Bosanski krajini, kajti le ti menijo, da je univerza v Banjaluki potrebna za nadaljnji razvoj gospodarstva in družbenega življenja v krajini in celotni BiH. Tudi v republiški skupščini usodno ocenjujejo ustanovitev univerze v Banjaluki, ki se uresničuje v okviru enotne razvojne politike izobraževanja v SR Bosni in Hercegovini.

BOGDAN NOVAK

BERITE

PRIMORSKI DNEVNIK

Ko so nas osvobodili Rusi, smo se hoteli nemudoma vrniti domov. Celo verjeli smo, da pri tem ne bo težav. Mutilo se nam je, maja bi lahko še marsikaj postorili na polju. Nekateri so izračunali celo vozni red z najmanjšimi podrobnostmi.

A že prvi obisk pri sovjetskem komandantu nas je vrgel v surovo resničnost. Ko je slišal našo prošnjo, je nemočno zakrkljal z rokami:

»Kje pa naj vzamem vagon? Vse potrebujemo za prevoz naše vojske na japonsko fronto...«

Pri tem je prišlo do neljubega prijetljaja. Ki bi se bil lahko končal s bojem, za našo delegacijo, če ne bi imel komandant nekaj smisla za humor. Eden izmed naših se je, ko je vstopil v generalovo pisarno, namreč hudo zmotil. Polotil se ga je strah, kakršnega je nekdo zbujal strašni gestopovec. Ker je mislil, da je prišel v pisarno nacističnega veljaka, je avtomatično storil tisto, kar je počel na ukaz štiri leta: dvignil je roko in pozdravil »heil Hitler«.

Potem smo sestavili delegacijo, ji priskrbeli kolese in jo poslali v Prago, da se tam poveže s predstavniki nove, Titove Jugoslavije. Na poti so morali prestopiti prenekatero nevesčeno, a ko so prispeli v Prago, so tam našli le malovednega uradnika, ostane našega predvojnega veleposlanstva. Z domovino ni imel stikov, o narodnoosvobodilnem boju je vedel manj kot mi in tudi nasvetov je bil bolj potreben kot naši izgnanci.

Okoliške nemške vasi so morale, čeprav nerade, skrbeti za našo prehrano. Ena vas nam je morala dati mleko, druga kruh. Tretej meso. Položaj Nemcev je bil bednen, zlasti prve dni so živeli v nepotrebnem strahu Dekleta, poročene žene in vdove so vabila naše fante, naj se začasno preselijo k njim, da jih bodo varovali. Župan je postal svilasti mož, zdravnik, ki se je komaj vrnil iz koncentracijskega taborišča. Prejšnji, nastitiji je vzel življenje sebi in svoji družini. Preživeli nacisti so začeli bližnje taborišče.

Sele čez dober mesec smo zbrali lovčij vagonov, dobili smo tudi ločomotivo in tako smo lahko sestavili transport. Ko je bil vlak poln ljudi, se je naposled premaknil. Slovo je bilo veselo, slovo od krajev, ki smo jih tako zasovražili. Zato tudi nismo dosti razmišljali o tem, kakšna usoda bo doletela Nemce, ki so ostali.

Kmalu smo dosegli češko mejo. V kratkem času smo prevozili sudske kraje, ki so si že nadelali češki videz. Na neki postaji sem srečal češkoslovaškega častnika, ki sem ga poznal iz Waldenburga, kjer je bil na prisilnem delu. Sedaj je bil komandant sudskega mesteca.

Na železniški postaji Hradec Kra-lovi so nas Čehi sprejeli na moč slovesno. Postregli so nam s čajem in pecivom. Skupaj smo zapeli »Hej Slovania«, na koncu smo se tudi prepirali z njimi, ali je Tito samo naš ali je tudi njihov. Nekdo je celo rekel, da zanesljivo ve, da je z Moravskega.

Potem pa se je vse zarotilo proti nam. Vlak je začel voziti po poljevo. V Brnu smo morali izstopiti in se

napotiti v zbirno taborišče. Večino so stlačili v nekakšno kasarno, nekaj pa nas je stanovilo v nekdanjih esesovskih blokih. Knjige iz bogate knjižnice so nam nadomeščale žimnice.

Pri zdravniškem pregledu so odkrili med izgnanci, interniranci in vojnimi ujetniki tudi dva stajerca z vnetimi esesovskimi znaki.

Po štirinajstih dneh življenja v Brnu smo naposled prišli na vrsto za transport. Malo pred tem so nas oplenili bolgarski vojaki in nam pobrali, kar je bilo vrednega. V bližini železniške postaje je bilo namreč njihovih taborišče, ko so videli, da smo brez straže, so juršali na naše kovčke in zaboje, na vse, kar so pač izgnanci premogli. Nekateri so imeli cele bale blaga, ki so ga ob prihodu osvoboditeljev naplenili po nemških trgovinah, drugi so bili še večji reveži kot takrat, ko so jih Nemci preganili z njihovih domov.

Od Brna naprej je bil v vlaku velika gneča. Poleg slovenskih izgnancev in manjših skupin internirancev so bili v vlaku tudi srbski vojni ujetniki. Rusi so jim izročili tudi esesovca z nalogo, da ga predajo oblastem v domovini. Dodelili so nam manjšo sovjetsko patrolo, da bi nas varovala na poti domov. Sprva smo mislili, da je to povsem nepotrebno in da nam bodo vojaki samo v nadlogo, kasneje pa smo večkrat ugotovili, kako nezanesejljiva je bila naša varnost, če ne bi bilo oboroženih stražarjev. Na postajah skozi katere je vodila naša pot, so se srečevali in križali transporti z ljudmi različnih narodnosti, dobriimi in slabimi, nasilnimi in prijateljskimi, zavednimi in kriminalci, zmagovalci in premaganci. Kraje, posilstva, pretepi in celo uboji so bili vsakdanji.

Mladi smo se naveličali gneče, človeškega sopihanja in smrčanja v vagonih, zato smo si uredili svoj svet na ravnih strehah, v zaviračih hišici, na tendru in celo na odbijačih. Svoja gnezda smo zavarovali z majhnimi lesenimi ograjami, strojevodja pa nas je s piskom lokomotive opozarjal na nadvoze in predore, da smo ob pravem času zlezli dol in si izstili prostor v vagonih. Ball smo se le, da bi nas nenadni sunek med spanjem vrgel z vlaka, da bi nas kakšen nadvoz skraj-

šal za glavo ali da bi nas zadušil dim v predoru.

Vožnja na strehi vagona je bila pravi užitek. Namesto neznozne vročine in nadležnih muh, ki so gospodarile v vagonih, smo zgoraj čutili prijeten veter, ki se je poigralval z našimi lasmi. Včasih smo se plazili po strehah tja do tendra, in če je bil kurjač dobre volje, smo mu pomagali razbijati velike kose premoga. Lepo je bilo, kadar je bila noč svetla in smo gledali, kako so drese mimo prijazne moravske in slovaške vase. Hudo je bilo takrat, kadar je bilo temno, ko na nebu ni bilo zvezd, ko je nad nam visel siv, deževen dan in se nam je mokri veter zaganjal v obraz. Takrat nas je zeblo. Odeje je bilo malo. Tudi pred brizgi rdečih isker, ki jih je včasih jezero puhala lokomotiva, smo bili slabo zavarovani. Takrat smo koprneli po hišah ob progi, ki so obetale topla ognjišča. V globini noči smo jih včasih, kadar je bila temna, gluha noč, bolj slutili kot videli. Najbolj brezskrbni so se nam zdeli otroci, ki so viseli na zapornicah in nam mahali, če jih je bila volja.

Neredko se je tok vlakov pretrgal. Takrat se je železniška postaja zagatila. Začeli so se prepirati, vpiti. Ljudje so rotili prometnika, naj jih pusti naprej, včasih so mu celo grozili. Najmanj obetajoče je bilo, če so vlak postavili na slepi tir. A otroci smo se znašli. Tedaj smo lahko stekali v bližnje vasi, kjer so nam, dokler smo bili na Češkoslovaškem, postregli s kruhom in mlekom. Ko pa smo prispeli na Madžarsko, smo se preživljali samo s tatvinami. Postali smo majhni, spretni tatviči.

Spominjam se, da smo se nekoč, ko smo nekaj dni stali na neki moravski postaji, podali v sadovnjake na bližnjih hribčkih. Domačini so nam dovolili, da smo splezali na drevesa in zobali češnje, ki tu dozore kasneje kot pri nas. Ko smo zaslišali pisk lokomotive in videli, kako se je naš vlak premaknil, se ni nihče med nami vznemirjal. Vedeli smo, da bo mo na naslednji postaji vlak dohitel. Zato smo na vagonih narisali zemljevid s poljem, ki leze proti Jugoslaviji.

A vlak se je vendarle premaknil. Na poti smo marsikaj doživeli. Ob progi

so taborile sovjetske, romunske in bolgarske vojaške enote. Prehitevali so nas transporti z vojaki, tanki in topovi. Tudi na cestah vzdolž proge so se premikale čete in po njih so se vlekle dolge kolone vojnih ujetnikov. Vse je bilo eno samo gibanje in utrvalo se je le takrat, kadar se je naš vlak ustavil in so nas spet potisnili na stranski tir.

Nekdo se je pošalil:

»Ste slišali, naš vlak se je tokrat premaknil za kilometer?«

Od nekod je prišla novica:

»Ponoči je nekdo padel, ali so ga že našli?«

Iz zasilne barake je prišel sovjetski časnik z zamašeni uniformi in tolajli:

»Ne oddaljujte se, tovariši, kmalu boste šli naprej!«

»Raje nam dajte hrano, kot da nam pripovedujete pravljice,« ga je zavrnila jezna ženska.

Od zadnjih vagonov je priteklo mlado dekle in prosilo:

»Stric so na smrt bolni, zdravnik bi potreboval...«

Nekdo v vagonu se je prebudil in vprašal:

»Ali je spet običaj? Do kam smo se pripeljali?«

Ko so mu odgovorili, je zaklel:

»Hudiča, tako ne bomo prišli nikoli domov!«

»Kaj bi pa rad?« mu je nekdo kar tako ugovarjal. »Ali misliš, da se vozimo z brzocom?«

Nenadoma je vlak potegnil...

Zaradi neprestanih nihanj med upanjem in obupom smočasoma postali utrujeni, otopeli, brezbrizni, kakor bi se že vdali v usodo večnih popotnikov, suženjsko priklenjenih na vlak. Zasovražili smo vagona, kadar so ne-gibno stali na izogibašči, ljubili smo jih, ko smo po dolgih dneh čakanja spet zaslišali bobnenje in ritem njihovih koles. Podrhtavali smo od veselja, kadar so se kolese vrteli, preklinjali smo, ko so spet obstali. Občudovali smo pokrajino, ki je švigala mimo drvečega vlaka, gabila se nam je, ko smo običajni na postaji in je od prejšnjih lepota ostala samo še razbeljena zemlja pod nami, železo, rja, smola, katran, šopi suhe trave med pragozi, škripajoč pesek, poškopljen z oljnimi madeži. K temu so sodili še vodnjak z napisom: »Voda ni pitna,«

brezdelni dnevi, jeza, razočaranje, driska, garje, uši, roji muh, po katerih je smrdela vsa hrana. Vse to pa je obdajal poseben vonj, značilen samo za vagona in kolodvoze, prenapolnjene z bedo.

Na neki moravski postaji so potegnili iz vagona mrlica. Bila je kmečka žena, sama kost in koža. Pokopali so jo na njivi ob progi. To je bila prva smrt v našem vlaku. Potem jih je prišlo še nekaj. Tudi drugi transporti so puščali za seboj grobove. To nas je opominjalo, da prihaja svoboda po obrokih, ne naenkrat, in da tudi ona terja svoj davek.

Ko smo se približali porušeni Budimpešti, so nas začeli nadlegovati črnoborizjanci, spekulanti in goljufi. Za hlebec kruha je bilo treba žrtvovati hlače ali srajco. Zastonj ni bilo nič. Preveč sovražni so bili ljudje, da bi zbujali v njih sočutje, usmiljenje.

Nekdo so nas kot po navadi spet naskočili prekupečevalci. Bili so vsiljivi, celo nasilni. Vendar nas tisti dan niso doglo nadlegovali, nenadoma so izginili, kot bi se vdrl v zemljo. Na postajo je namreč prišla patrola, dva civilista z rdečimi trakovi na rokavih in oboroženi častnik. Ko so ugotovili, da na kolodvoru ni močnejše sile od njih, so nam tudi začeli vsiljevati ti-hotapsko blago: kruh, slanino, tobak.

Cimbalj smo se bližali jugoslovanski meji, temveč banatskih nemških kraljevskih družin smo srečevali. Taborili so ob progi in se jezili, ker so jih naša meja zavrnili. Prepričevali so nas, naj se nikar ne vračamo domov, ker komunistične oblasti zapro vsakogar, kdor se vrne iz taborišča.

Ta propaganda na nas, izgnance, ni vplivala. Toda očitno se je prišla nekaterih vojnih ujetnikov, ki so čez noč izginili in odšli neznamo kam. S seboj so odpeljali tudi esesovca ali so ju morda celo izpustili.

Z njihovim nenadnim odhodom smo ostali brez vodstva transporta. Na srečo se je to zgodilo blizu Subotice, ko je vlak že skoraj zapeljal čez mejo.

V Subotici so nas namestili v zapuščeni tovarniški poslopji. Posebne komisije so nas popisovale. Za tiste, ki so pripeljali s seboj novo blago, je napočil čas razočaranja, ker oblasti pač niso priznale zasebnega vojnega plena.

Posebej za nas so prirejali mitinge in mladi komisariji so nam govorili o novi Jugoslaviji in o bodoči ureditvi sveta. Očitno je bilo, da smo v taboriščih nekoliko zarostli za splošnim tokom revolucije in je bila zato »prevzgoja« nujno potrebna.

Čez nekaj dni smo se spet preselili na vlak. Nepopisno je bilo naše razočaranje, ko so nam rekli, da nas bo pot vodila zopet skozi Madžarsko do Gradca in naprej domov. Navdajal nas je strah pred poljevo vojnjo, saj smo predobro poznali železniški zemljevit. Toda tokrat smo se zmotili, vojnja od Subotice naprej je bila mnogo hitrejša. Edina ovira je bila Donava.

Ko nam je nekdo rekel, da bo vlak vozil čez Donavo ponoči po pontonskem mostu, se je med ljudmi naselil nemir. Govorili so, da med vojnjo čez Donavo napadajo vlake in jih izropajo, kolikor le morejo. Svarili so tudi pred posilstvi in še marsičem.

Zdelo se je, kot da vojnje čez reko ne bo konec. Ljudje so zavarovali vrata, moški so se oborožili z železnimi palicami, ženske so se stiskale v kotih vagonov. Strehe so bile tokrat prazne.

Ko je bil most za nami, nam je postalo jasno, da ima strah velike oči. Vlaka ni nihče napadel. Ljudje so si oddahnili. Naslednja noč je bila mirna, ljudje so poskušali zaspati. Sam sem se zbudil šele, ko je vlak zavozil na postajo v Gradcu. Spominjam se, da so nas češki Nemci na postaji sprepevali o njihovih možnostih za vrnitev v Čečevje. A mi smo se jezili, kako je sploh mogoče, da so ti pesjanji še na prostosti. Nismo jih mogli odpustiti, da so se ves čas našega izgnanstva, dolga štiri leta, šopirili na naših domovih.

Odtlej so se pred nami prižigale zelene luči in kakšen vlak se nam je celo umaknil s poti. Ponoči smo se vozili proti Mariboru. Sosed je stal pri vratih vagona in šepetal v noč:

»Jutri bom doma...« Ko bom stopil na dvorišče, bom pokleknil in poljubil zemljico moje štiri leta sem sanjal o tem trenutku, sedaj sem dočkal...«

Tudi mene je prevzelo vzdušje čakanja, ko bom zagledal dom. Zaplala je kri v žilah. Domov! Kdo bi to verjel!?

Z velikim zadoščenjem sem zažvižgal, ko sem pomislil, da se vlak nikjer ne bo več ustavil za dolgo in da bom jutri že doma. Neskaljena radost me je vsega prevzela.

V svitu žvižgalice, ki je nenadoma zaplanelala, sem zagledal materin suhljati obraz. Toplo me je pogledala. Uganil sem: vsa štiri leta je želela samo to, da bi mi, otroci, dočakali ta dan.

Od železniske postaje do doma sem tekkel. Planil sem v hišo, ki je bila tako počastno prazna. Na vrtu sem se vrgel v travo in se zagledal v prelepo modrino neba. Takrat sem užival najmočnejšo opojnost, kar sem jih kdaj doživel: opojnost svobode. Za seboj sem imel štiri leta izgnanstva, od tega skoraj tri mesece življenja na kolesih.

Ko sem se zbudil, je bil že mrak. Mati je brskala po priljaji, da bi našla kaj za večerjo.

Tudi v svobodi je treba jesti.

RAZISKOVANJE SLABOSTI NAŠE ODBOJKE

Peterlin: «Iz vloge leaderjev smo zdrknili med zasledovalce»

Nekdo vidi rešitev tudi v večji količini denarja - Lep trener lažje ukroti dekleta

In končno sem tako prišel do zaključnih vprašanj, ki so po mojem mišljenju bistvena. Zanimalo me je, mislijo vateljevalci, kam plava barčica slovenske odbojke. Se bo morda razbila na čerh splošnega potuščanja in nezanimanja ali pa smo morda le v prehodnem obdobju v pričakovanju ponovnega vzpona. Zato sem začel kar z direktnim vprašanjem, in sicer kaj si mislijo moji sogovorniki o današnji slovenski odbojki. Sami boste videli, da so odgovori presenetljivi. Vitez namreč meni, da je odbojka v zaostanku in da kakovost in množičnost stalno upadata. Vodopivec pa misli, da je naša odbojka masovna, manj pa kakovostna. Peterlin ugotavlja, da kljub neuspehom, ki jih zadnja leta z grenkobo beležimo, ni pesimist. «Odbojka pač spada v vsesplošen kontekst športnih padov našega časa,» pravi. «Vse, kar se da, je nadejal — ki pač preživlja kljub nekaterim sporadnim uspehom, križi. Kljub temu pa se vsako leto udeležuje izpopolnjevalnih tečajev v Rovinju cela vrsta mladih odbojkaric. Število letih iz leta v leto raste. Množičnost — to je močno zaletje — imamo torej zagotovljeno. Vprašanje je, kako in če znamo razpolagati s tem kar imamo.»

Ušaj ugotavlja, da se odbojka usklajuje s časi, z razmerami in možnostmi, ki jih ima sedaj slovenski šport v državnem merilu. Najbolj kritično pripombo je pa dala Pečarjeva: «Da je v krizi, to vidimo vsi. Nič več zanimiva niti privlačna in to ne za igralce in ne za gledalce.»

Vseh pet se je strinjalo, torej, da je odbojka v krizi, a že pri množičnosti so mnenja delila. Čudi me pripomba Viteza, saj razpolaga ba je danes Bor s 50 igralkami in tudi ostala društva jih le nekaj imajo, kar bi pomenilo, da je dovolj kadra na razpolago. Vsi smo opazili tudi, če le občasno prisostvujemo tekmi, da je tehnična raven naših ekip bolj kakovostna v preteklosti. In vendar zaostrajmo za italijanskimi odbojškimi društvi. Imeli smo priložnost opaziti, kam so se povpele ekipe iz italije, ki so v prvi vrsti na prvi pogled nimajo boljših pogojev kakor naša društva. Torej obstajajo le morda še drugi subjektivni faktorji, ki so botrovali temu neuspehu.

Vodopivec misli, da bo problem rešen, ko bomo iz množice potegnili tudi kvaliteto. Po njem mnenju je sedaj pravi moment, ko pripravljamo reprezentanco. Vitez izpolnjuje ta odgovor in ugotavlja, da je vzrok sedanjemu stanju prevelika razdrobljenost. Ušaj je že bolj kritičen, saj pravi: «Skromne tehnične možnosti, dalje premalo izbire, premalo treningov. Kar pa je še najvažnejše nam manjkajo ljudje, ki bi vodili ekipe. Ne mislim na trenerje, ampak na tehnične vodje, da bi imeli strogo določene naloge: skrbeti za prevoze, birokratske potrebe, iskati nove kadre, koordinirati vse naše delovanje. Za vse to, pa je vedno manj ljudi, ki bi delali udarniško; zato je potreben denar — finansiranje.»

Peterlin v uvodu misli, «da smo se predložili v naročju uspehov, ki pa smo jih sprito nizkega nivoja takratne italijanske odbojke, z lahkoto dosegli. Naš napredek se je sprito tega nevarno ustavil in iz vloge leaderjev smo zdrknili v vlogo zasledovalcev. Mirno in skorajda brez krize rok smo prisostvovali velikemu kekovostnemu in množičnemu napredku italijanske odbojke, ki nas je tako stisnila v kot, v anonimnost. Po mojem mnenju pa nosi veliko krivdo za neuspeh tudi nesposobnost naših odbojnikov, ki se našim časih niso znali prilagoditi, ampak so se spuščali in se še danes raje spuščajo v medsebojne polemike, v naše slovence v zamejševanje značilen kampanilizem. Tako ravnanje pa nam seveda nevarno izpodkopa korenine.»

Za Pečarjevo je pa glavni vzrok neraznosten z veliko začetnic, tudi preveč igralne igre s igranjem, ki bi lahko še dosti dale od sebe. «To je tudi moj problem — nadaljuje Pečarjeva. — Pomlajevanje je pametno in nujno, pri nas pa je že izpod-

kopavanje temeljev, ker se dekleta prehitro naveščajo. Poleg tega sem pri svoji ekipi opazila, da bi večina deklet rada samo igrala, ne pa trenirala. Nisem jim mogla vcepiti čustva odgovornosti, vedno jih je bilo treba loviti in prositi. Pri tem ponavljam, da o sebi mislim, da nisem dober trener, ker nimam izkušenj in sem se opirala samo na svoje osebo znanje in prakso, ker je z dekleti težko delati: moški jih lažje ukrotijo pri treniranju, posebno če je lep fant, dober igralec in izkušen trener.»

Torej dva trenerja vidita rešitev v združevanju, in ustrvarjanju reprezentance ali pa morda novega sodstva (to je moja osebna pripomba). Drugi pravijo, da je vsaj sogovornim tudi aparat, nadgradnja, ki ne skrbi za razvoj ampak le za uspehe. Mnogi odborniki mislijo namreč, da je delo zaključeno na seji ali če prisostvujejo tekmi. To je, po mojem mnenju, le zunanji videz delovanja odbornika. Sodelovati s trenerjem, poznati želje in psihologijo igralcev, povezovati vse skupaj v skladno celoto in iskati tudi nove vire finansiranja, to pa je seveda nevladno in trdo delo, katerega so le redki pripravljeni sprejeti na svoja ramena.

ODO KALAN
(Nadaljevanje sledi)

MOSKVA, 1. — V zadnjem dnevu sovjetskega državnega prvenstva se je posebno izkazal Viktor Sančev, ki je v troskoku dosegel 17,33 m.

janko kersnik: 7. AGITATOR

«Sedaj bi pa skoraj mislil, da imate glavarja za bogataša glede slovensčine!» deje zaspano sodniški adjunkt. «O vi, vi ste pravi,» kliče Koren med občinim smehom. «Sem kaj v čitalnico zahajate, Slovenec ste rodom in Slovenca se imenujete — a prej bo še poteklo dokaj vode, preden boste vi dali slovensko črko od sebe.» «Vse pojde, vse! Le pretiravati ne smemo, prenačiti se ne smemo! Kamen do kamna — palača — » meni Bolé ter pokliče natakario in naroči večerjo. «Da, da, ko bi le hotel vsak vsaj en kamen položiti!» hiti koncipient. «Pa z narodnostjo samo tudi še ni dovolj,» deje malo bolj politihoma gospod Anton. «Oh, ujemem, ujemem — tebi je naprej za — vero!» «Brez vere pogine tudi naša narodnost — o tem sem prepričan.» «Dobro, dobro! Da, tebi je vera namen in narodnost deloma sredstvo, deloma pa — šport!» «Tebi pa je narodnost vse: — sredstvo, namen in — šport! Vere pa ne potrebuješ,» posmehuje se kaplan. «Stojta, stojta gospoda! Omne nimium — — — » «Gospod Koren je pa grozen — radikalec,» ustavi sodnik Boleta.

AVTOMOBILIZEM

N. Lauda najhitrejši Kmalu padec zidu 7'

Dvoboj Ferrari - McLaren neizbežen - Fittipaldi razočaran

NORBURGRING, 1. — Avstrijski pilot Niki Lauda je med prvim dnevnim voženjem za veliko nagrado Nemčije dokazal, da je trenutno najmočnejši in da mu le velika smola lahko odvzame svetovni naslov. Na 22,837 km dolgem krogu je dosegel najboljši čas 7'00"6 in poprečno hitrost 195,400 km na uro. Pilot Ferrarija ni iztisnil vsvo moč svojega motorja in zato izvedenci pričakujejo, da bo med drugim dnevnim poskusnim voženjem ali pa med pravi dirko gotovo padel uralni rekord kroga. Ker znaša sedaj ta rekord 7'00"1 je neizbežno, da bo novi rekord pod mejo 7 minut.

Progo, ki ima v vsem svojem razvoju kar 143 zavojev je danes večkrat prevozilo 25 pilotov, ki pa se niso mogli kosati s časom Laude. Zahodni Nemec Mass je dokaj presenetljivo dosegel drugi čas, Fittipaldi pa je na mclarenu zabeležil več kot 2 sekundi slabši čas od Laude. Posebno razočaran je bil po končani vožnji: «Vozil sem z vso silo, vendar nisem mogel od stroja doseči to kar sem si želel,» je izjavil po treningu. Drugi Ferrari, katerega upravlja Regazzoni, je zaostal skoraj za 4 sekunde. Ker sta na prvih štirih mestih po dva ferrarija in dva mclarena je neizbežno, da bo do dvoboja prišlo tudi med drugim dnevnim poskusnim voženjem, najbolj zanimiv pa bo seveda dan dirke, ki bo po vsej verjetnosti že odločil o svetovnem naslovu.

PISANJE URADNEGA GLASILA NT-ZVEZE

Papirnat tiger nevoščljivosti Narodnostna mržnja skrit cilj

Protislovensko razpoložen pisec ocenjuje tri državne naslove z voščilom «da bi Kras kmalu izšel iz krize»

V zvezi z obveščanjem javnosti o športnih dosežkih in sploh o delovanju namiznoteniškega odseka SK Kras smo že večkrat z zagrejenostjo zasledili v specializirani reviji državne namiznoteniške zveze neresenične, izneverne in pristranske podatke ter mnenja, vedno na škodo slovenskih tekmovalcev oziroma društva iz zgonske občine. Vendar v duhu splošnega načela strpnosti in moštosti smo se vselej držali principa, da ne nasledimo takim strupenim in tendencijskim provokacijam, ki bi le zaostriše že itak neljube (vendar ne s strani Krasa) odnose. Sedaj pa je celotna zadeva dosegla svoj višek in, čeprav znajo slovenski športniki biti potrpežljivi, pa ne morejo več tako ravnodušno prenašati blatnega in izneverjanja realnega stanja.

Na preučimo podrobneje «corpus delicti». V junjski številki uradnega glasila italijanske namiznoteniške zveze «Namiznoteniške novice» član tržaškega društva Julia priobčuje članek o tekmovalstvu za 4. pokal-Juljskih Alp, ki se je maja odvijal v Trstu in so se ga udeležili poleg gostin iz Slovenije tudi članice Krasa in Julie. Članekar v svojem «enosternem» komentarju ugotavlja, da je Julia vidno napredovala, čeprav ni dosegla nobenega uspeha (tipična rakova pot), medtem ko trdi, da je obravnavanje vprašanja Krasa bolj zapleteno in nekako s prezirnim voščilom Krasove mu vodstvu in atletom, da bi premostili vse trenutne težave. Da bi lahko vsakdo preveril resničnost naših trditve prebrujemo v celoti zavedni odstavek:

«...le azzurre della Julia, pur non raccogliendo risultati, hanno però dimostrato il loro costante progresso verso quelle soddisfazioni che certamente non mancheranno; per la Kras il discorso diventa più complesso: ci limitiamo ad augurare ai dirigenti ed atleti carosini di superare le attuali difficoltà».

Da se Krasovo društvo in namiznoteniške igralke «nahajajo v težavah» smo prvič brali prav v omenjenem članku, dejstvo pa je, da širni čele države ta vest izvenijo kot merodajna in gre za ostuden način blatenja Krasovih deklet, karh edina krivda je morda v tem, da so Slovenke in da kar naprej zanje izredne uspehe v državnem merilu, česar ne morejo «požreti». Ta fantomatični dopisnik torej na črtno pisne makrošopske oslarije, nerazumljivo izneverja dejstva in potiska Krasova dekleta nekam v ozadje (vzrok nam je povsem janna).

TENIS

ČSSR je finalist

VICHY, 1. — Češkoslovaška je prvi finalist turnirja za pokal «De Galea». Pavel Složil in Tomaš Šmida sta namreč v igri dvojice gladko odpravila Argentince Caviglio in Gattikerja s 6:3, 6:3 in 6:2.

Med drugim polfinalnim srečanjem je Španija ponovno povedla proti Italiji po zmagi Mira in Jimenez na Marchetti in Signorinijo s 6:1, 6:3 in 6:4.

VIAREGGIO, 1. — V prijateljskem srečanju je Italija premagala Francijo s 4:1. V zadnjih dveh srečanjih posameznikov sta Bertolucci in Panatta premagala Dominguez in Jaufferta.

KOŠARKA

NEW ORLEANS, 1. — Košarkarski klub «New Orleans jazz» je na podlagi ankete med svojimi navijači sklenil ponuditi Sovjetu Aleksandru Bjeļovu 3-letno pogodbo za igranje pri njihovem poklicnem moštvo. Bjeļova so navijači izbrali za najboljšega košarkarja. Zavedajo se, da s ponudbo ne bo nič.

«Pojdva rajši plesat, gospod Koren!» sili notar. Za narod, kajne? vpraša adjunkt zaspalo. «Oh, jaz bi vam že resnično povedal, gospoda! Pa ta čas pač pride! Le potrpite!» To reši, izpije poln kozarec piva in vstane od mize. Odhaja le za notarjem. «Glej ju, glej,» klical je adjunkt za njima, «sedaj gresta v istini plesat — za narod!» Koren ni odgovoril; zadovoljil se je z zaničljivim pogledom, s katerim je premeril vso smejočo se družbo, in prvrnil se je s Koprivcem v dvorano. Tu so se zbirali pari za četvorko. Ruda je vodil Boletovo Milico po dvorani in Koren je takoj uvidel, da sta že objubljena za ta ples. Hrastova gospa je sedela še v gornjem kotu dvorane poleg dvakrat jevshe soproge in tja je hitel koncipient. Doktorica še ni bila angažirana in je Korenu na njegovo prošnjo prijazno prikimala. Plesali so kadriljo jako neredno, kajti večina trških deklic in plesalcev ni poznala tega plesa. Lovšev Boštjan je bil tu reditelj ter je zapovedoval in vpil na vse grlo, in če mu ta ali oni ni po volji ubogal, prijel ga je tudi trdo za obe rami ter ga potisnil na pravo mesto. Vsi so bili že privajeni tega in zato ni bilo čutiti nobenega ugovora ali upora. «Kako vam ugaja naša najnovejša krasotica?» vpraša doktorica plesalca svojega. «Meni?» ponavlja ta razmišljeno. «Oh, dobro! Prijazno je videti!» «Samo to?» sili gospa očitajoče. «No, pa lepa je tudi — ako to želite, milostiva!» Koren se je veselo smejal pri teh besedah. «Vi ste grozen človek! Je li še kaj na svetu, kar bi vas moglo nekoliko zanimati? Saj niste vendar starec —

Udeleženci prve izmene košarkarskega tečaja v Seči

KOŠARKA

Pozitiven obračun treninga 40 vedno nasmejanih fantov

Skupno delo naših košarkarjev je ustvarilo eno samo družino

Ko smo pred štirimi leti začeli s košarkarskimi tečaji v Seči, je bila naša prva naloga ta, da ustvarimo med mladimi tečajniki zdravilno prijateljstvo, ki je po mojem mnenju prvo jamstvo za uspešno delovanje pred začetkom športne sezone, ki se v Italiji običajno prične septembra - oktobra. S tem prijateljstvom se nujno rodi ali izpiji v mladih športnikih tudi čut pripadnosti slovenski manjšini, ki v zadnjih letih predvsem pri najmlajših v največji meri vodi svoj boj za obstanek in samoohranbo prav s športom. Če smo v prejšnjih letih v tem morda le delno uspeli, letos pa prav skupine, kot smo jo imeli v prvi izmeni tega tečaja v Seči, doslej še nismo imeli. Nasmejani obrazi približno 40 tečajnikov so bili v veselje trenerju P. Brumnu, spremljevalcem in meni, ki smo se tako še z večjim zanosom lotili dela. Osebnost pa sem se lahko prepričal, da je naša mladina zdravo vzgojena in da rada dela, če se jo za delo zna pripraviti. Pravi Peter Brumen: «Kaj me najbolj preseneča in razveseljuje pri fantih, je to: zdrav in pošten odnos med samimi tečajniki ter pošten odnos do starejših oseb — do naših trenerjev, spremljevalcev.»

Kako bi me ne razveselila taka ugotovitev! Imamo zdravo slovensko mladino. Naloga nas vseh je seveda ta, da to mladino pravilno usmerjamo in da ji damo možnost športnega udejstvovanja, saj je prav to udejstvovanje ostalo morda edino, ki našo mladino v največji meri privlačuje in jo motivira. Polnletni tečajniki odpirajo našim mladim športnikom nova obzorja in nove poglede ne samo v športu. Paziti bomo morali, da jim doma ne bomo ta nova pota «zaprili».

Organizacijsko smo skušali dati tečajnikom vse možnosti, da so se v Seči najbolj počutili. Že sam kraj «športni center Seča» je idealen za dobro delo in seveda za zdravo zabavo (kopanje na bližnji plaži, razne igre v senci pred restavracijo itd.). Priredili smo vrsto tekmovalnih turnirjev, da bi športno in kulturno motivirali tečajnike. Tehnično pa smo skušali posredovati tečajnikom predvsem osnovne košarkarske vrline, kajti iz prejšnjih izkušenj smo ugotovili, da tečajniki v tako kratkem obdobju pridobijo s tem, da vadijo predvsem košarkarske osnove. Tudi med tem tečajem smo seveda napravili veliko napred. Napravili pa smo jih v dobri veri in že prihodnje leto jih bomo skušali popraviti.

Po tej prvi izmeni tečaja v Seči pa lahko trdim, da so tečajniki tudi v Seči pokazali lep kakovostni napredek, tako da bi morala naša košarka še za več let napredovati in zeti boljše uspehe. Predvsem pa to: ustvarili smo eno samo veliko «košarkarsko» družino. Branko LAKOVIČ

ODBOJKA

BONN, 1. — V finalnih turnirjih mladinskega odbojškarskega prvenstva za uvrstitev od 7. do 12. mesta sta italijanski vrsti dosegli dve zmagi. Moška ekipa je premagala Bel-

A vtem ji je že drug plesalec ponudil roko. Po kadrilju sta šli duma tudi h gospodov v tretjo sobo; spremljal ju je pl. Rudi. Graščak je silil domov, češ kaj bo rekla žena, ki je bila ostala sama doma; pa še migrena jo je baje mučila. «Oh, to ne gre, to ne gre! Kdo bo sedaj odhajal? Do novega leta moraš ostati!» sili je Hrast. «Oh, da, da! Samo malo naj še plesem!» prosila je hčerka. In graščak ni bil trdega srca. Tudi je sam rad ostajal v družbi. Do polnoči pa tudi ni bilo več dolgo. «Pazite, kdo vam bode prvi ob novem letu čestital!» šepne Hrast Milici na uho. «Zakaj? Je li to pomenljivo?» «Seveda! Dotičnik se gotovo zanima za vas!» «Oh, pojdite, pojdite, ljubi doktor!» «Jaz bom izkušal biti prvi!» «Jako ljubeznivo, a jaz vas zatožim vaši soprogi — haha! Oh — ne, ne! Ne bom vas ne! Le bodite prvi, ako ima to kaj pomeniti.» Njene temne oči so bile segle pri teh besedah mimo Rude, ki se je igral še vedno z njeno pahljačo ter izkušal ujeti časih kak pogled od nje. Šli so znova plesat in sedaj je bil tudi Koren že tako pogumen, da je večkrat plesal z Milico. Zabaval jo je s tem, da ji je pripovedoval o svojih dijaških letih in o vseučiliških burkah, celo o zadnjem potovanju in o svojem domu ji je pravil. Govoril je suho in v kratkih stavkih — brez ognja in brez barv — a vendar ga je deklica pazno poslušala. Vračala mu je z dogodki iz odgojevališča, v katerem je več let prebila, s pripovedovanjem onih vsedanjih, nedolžnih in vendar humorja polnih spletk in zvijač, kakor se uganjajo po takih zavodih.

(Nadaljevanje sledi)

